

MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS APLINKOS APSAUGOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS VYKDYMO VERTINIMAS

2025 m. rugsėjo d. Nr. 1 –
Marijampolė

Marijampolės savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai ir efektyviai valdomi ir naudojami savivaldybės finansai ir kitas turtas bei kaip vykdomas savivaldybės biudžetas. Kontrolės ir audito tarnyba, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti kuriamą naudą visuomenei, padedant Marijampolės savivaldybei išmintingai valdyti finansus ir turtą, o savo darbui kelia aukščiausius kokybės reikalavimus – darbą atlieka kokybiškai, sąžiningai, atsakingai, veikia išvien dėl bendro tikslo.

Vertinimą atliko: Raimonda Jasiulevičiūtė, Daiva Juškevičienė.

Vertinimas pradėtas: 2025-05-19

Vertinimas baigtas: 2025-09-15

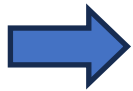
Vertinimo ataskaita pateikta: Marijampolės savivaldybės merui, Marijampolės savivaldybės tarybai, Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriui

Vertinimo ataskaita skelbiama Marijampolės savivaldybės interneto puslapyje adresu www.marijampole.lt

Turinys

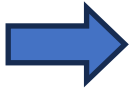
PAGRINDINIAI FAKTAI	4
SANTRAUKA	5
Vertinimo svarba	5
Vertinimo tikslas ir apimtis	5
Pagrindiniai vertinimo rezultatai	6
Rekomendacijos	7
IŽANGA	8
VERTINIMO REZULTATAI	11
1. Projektų paraiškų vertinimas	11
1.1 Medžiojamų gyvūnų daromos žalos projektų vykdymo vertinimas	11
1.2 Aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų vertinimas	14
1.3. Dėl Paraiškų vertinimo reglamentavimo	23
2. Kitų aplinkosauginių priemonių, kurioms įgyvendinti panaudotos SAARSP lėšos vertinimas	24
2.1. Invazinių rūšių kontrolės priemonių įgyvendinimas	24
2.2. Gyventojams priklausančių asbesto turinčių gaminių atliekų tvarkymas	25
2.3. Bešeimininkių atliekų išvežimo priemonės vykdymas	26
2.4. Aplinkos monitoringo, prevencinės aplinkos atkūrimo priemonių vykdymas. Avarinių padarinių likvidavimas.....	28
2.5. Želdynų ir želdinių apsauga, tvarkymas, būklės stebėjimas, inventorizacija, želdinių kūrimas, želdinių veisimas	29
3. Projektų kontrolės ir atskaitomybės vertinimas ir viešinimas	32
Rekomendacijų įgyvendinimo planas	33
PRIEDAI	35
1 priedas. Santrumpos ir sąvokos	35
2 priedas. Vertinimo apimtis ir metodai	36
3 priedas. Marijampolės savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos 2022-2025 m. pajamų šaltiniai ir pajamų planai	38
4 priedas. Marijampolės savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos išlaidos 2022-2025 m. (planas)	39
5 priedas. Marijampolės savivaldybės triukšmo tyrimo vietos	42
6 priedas. Naujų želdynų įsigijimas ir veisimo darbai 2024 m.	43

PAGRINDINIAI FAKTAI

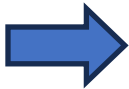
1684,1 tūkst. Eur

2022 – 2025 m. aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos priemonių planas, iš jų 1254,3 tūkst. Eur juridinių ir fizinių asmenų mokesčiai, mokami įstatymų nustatytais proporcijomis ir tvarka už teršalų išmetimą į aplinką.

1174,8 tūkst. Eur

2022 – 2024 m. panaudota lėšų aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos priemonių įgyvendinimui, iš jų 554,8 tūkst. Eur želdynų ir želdinių apsaugai, tvarkymui, būklės stebėsenai, inventorizacijai, želdinių kūrimui, želdinių veisimui.

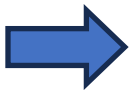
244,3 tūkst. Eur 2022 – 2025 m. nepanaudotų lėšų likutis, iš jų:

22,6 tūkst. Eur – 2022 m.;

40,7 tūkst. Eur – 2023 m.;

125,7 tūkst. Eur – 2024 m.;

55,3 tūkst. Eur – 2025 m.

2024 m. programos priemonių vykdymui panaudota **510,8 tūkst. Eur**, iš jų:

19,0 tūkst. Eur medžiojamų gyvūnų daromos žalos prevencijos priemonėms;

102,5 tūkst. Eur visuomenės sveikatos rėmimo spec. programai;

83,1 tūkst. Eur aplinkos kokybės gerinimo ir apsaugos priemonių vykdymui;

17,6 tūkst. Eur atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma tvarkymo priemonių vykdymui;

17,8 tūkst. Eur aplinkos monitoringo, prevencinių, aplinkos atkūrimo priemonių vykdymui;

23,1 tūkst. Eur visuomenės švietimo ir mokymo aplinkosaugos klausimais priemonių vykdymui;

247,7 tūkst. Eur želdynų ir želdinių apsauga, tvarkymas, būklės stebėseną, inventorizacija, želdinių kūrimas, želdinių veisimas.

SANTRAUKA

Vertinimo svarba

Aplinkos apsauga – tai ne tik apdairus ir racionalus gamtos išteklių naudojimas, išsaugojimas ir atkūrimas, gamtinės aplinkos kokybės gerinimas ir saugojimas nuo bet kokio žalingo poveikio, bet ir gyvosios, ir negyvosios gamtos, visuomenės, kiekvieno žmogaus saugaus egzistavimo pagrindas ir gerovė.

Norint užtikrinti tinkamą aplinkos kokybę, būtinas kiekvieno gyventojų ir ūkio subjekto indėlis, nes aplinkos apsauga yra visos valstybės bei kiekvieno jos gyventojų rūpestis ir pareiga¹.

Augant Lietuvos ekonomikai, didėjant vartojimui neigiamai veikiama aplinka, todėl didėja poreikis imtis veiksmingų aplinkosauginių priemonių.

Savivaldybės funkcijoms – aplinkos kokybės gerinimas ir apsauga aplinkos apsaugos srityje priemonių finansavimui naudojamos Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos. Savivaldybė 2022 - 2024 m. šios programos lėšų panaudojo 1 174,8 tūkst. Eur.

Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos vykdymo vertinimas padės atskleisti ar maksimaliai panaudojami turimi ištekliai, ar programa vykdoma efektyviai ir rezultatyviai.

Vertinimo tikslas ir apimtis

Vertinimo tikslas – įvertinti ar efektyviai naudojamos lėšos Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos priemonių vykdymui.

Pagrindiniai vertinimo klausimai:

- ar Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų skirstymo procesas užtikrina skaidrumą ir objektyvumą;
- ar Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos naudojamos efektyviai;
- ar Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos vykdymas orientuotas į rezultatus.

Vertinamas subjektas – Marijampolės savivaldybės administracija.

Vertinamas laikotarpis – 2024 m./2025 m. Palyginimui ir analizei naudojami 2022 – 2023 m. duomenys. Vertimo metu analizavome Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiąją programą, išskyrus Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiąją programą, kuriai skiriama 20 proc. Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų.

Atlikdami vertinimą darėme prielaidą, kad visi auditoriams pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus. Vertinimo apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 2 priede „Vertinimo apimtis ir metodai“

¹ Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas. *Valstybės žinios*, 1992, Nr. 5-75, 4 str.;

Pagrindiniai vertinimo rezultatai

2022 – 2025 m. Marijampolės savivaldybei suplanuota Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos priemonių vykdymui gauti 1 684,1 tūkst. Eur. Pagrindinis savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos finansavimo šaltinis – Juridinių ir fizinių asmenų mokesčiai, mokami įstatymų nustatytais proporcijomis ir tvarka už teršalų išmetimą į aplinką. Jie sudaro 74,5 proc. visų programos finansavimo šaltinių.

2024 metais buvo pateiktos 3 paraiškos dėl Prevencinių priemonių, kuriomis siekiama išvengti medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos projektų vykdymui. Paraiškose pateiktas poreikis šioms priemonėms sudarė 77 802,92 Eur. Finansuojama suma 3 projektams vykdyti sudarė 19 000,00 Eur, kuri buvo paskirstyta proporcingai žemės sklypų plotams (apimtims), kuriuose buvo taikomos prevencinės priemonės vertinimo komisijos sprendimu.

2024 m. buvo pateiktos 35 aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų paraiškos dėl SAARS programos lėšų gavimo. Finansavimas skirtas 18 projektų. Paraiškose buvo numatyta projektų vertė 23,2 tūkst. Eur, skirtas finansavimas sudarė 14,3 tūkst. Eur, t. y. 61 proc. paraiškose prašomos projektų vertės.

Peržiūrėjus pateiktas projektų įvykdymo ataskaitas, nustatyta, kad iš 18 projektų 10 projektų veiklos yra ekskursijų organizavimas.

Ne visose įvykdytų projektų ataskaitose nurodyta kiek dalyvių naudojosi veiklomis, kiek žmonių dalyvavo ekskursijose. Administracijos direktoriaus patvirtintų taisyklių 7.2 p. vienas iš papildomų aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų vertinimo kriterijų yra aiškiai apibrėžta tikslinė gyventojų grupė, kuriai skirtas projektas. Projektų paraiškose ir ataskaitose nurodytos tikslinės grupės, tačiau auditorių nuomone, būtų tikslinga projektų ataskaitose nurodyti žmonių skaičių pasinaudojusių vykdytomis veiklomis ir dalyvavusių ekskursijoje skaičių.

Komisijų posėdžių protokoluose trūksta pagrindimo, kodėl priimtas būtent toks sprendimas dėl teikimo skirti lėšas arba jų neskirti konkrečiam pareiškėjui, t. y. neaišku kokiais kriterijais komisija remiasi priimdama sprendimus dėl lėšų skyrimo/neskystimo.

2025 m. buvo pateiktos 23 paraiškos. Finansavimas procentine išraiška skirtas pagal surinktus balus. Finansavimą gavo 11 ne pelno siekiančių įstaigų ir organizacijų ar jų padalinių (6 907,45 Eur) ir 8 biudžetinės įstaigos (10 625,75 Eur) aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektams finansuoti.

Invazinių rūšių kontrolės priemonėms įgyvendinti 2024 m. skirta 33 881 Eur. Šios lėšos buvo panaudotos Sosnovskio barščio naikinimui cheminėmis augalų apsaugos priemonėmis - herbicidais, pjaunant žolę seniūnijose.

Aplinkos kokybės gerinimo ir aplinkos apsaugos priemonei gyventojams priklausančių asbesto turinčių gaminių atliekų tvarkymui 2024 m. skirta 39 282 Eur. Vykdam šią priemonę, buvo atliekamas asbesto turinčių gaminių atliekų pasikrovimas surinkimo vietoje, transportavimas ir utilizavimas iš individualių namų ūkių. Viso buvo surinkta ir utilizuota 160,86 tonų asbesto turinčių atliekų iš Marijampolės savivaldybės gyventojų. Vienos tonos šių atliekų surinkimas ir utilizavimas kainavo 244,20 Eur.

Vertinimo metu nustatyta, kad išanalizavus pateiktą informaciją 2024-11-26 (asbesto atliekų iš gyventojų apvažiavimo būdu surinkimo ir perdavimo saugiam šalinimui žiniaraštyje) ir Gyventojams

priklausančių gaminių (asbesto) surinkimo sąrašus 2024-10-23/24 d. ir 2024-11-09/10 nustatyti neatitikimai, dėl kurių negalėjome įsitinkinti ar tikrai buvo išvežta 3,8 tonos asbesto atliekų.

Atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris nebeegzistuoja tvarkymo priemonių vykdymui 2024 m. skirta 17 560 Eur.

Padangų atliekų surinkimui, transportavimui panaudota 3 738,86 Eur. Pagal sudarytą sutartį UAB „Antrinio perdirbimo grupė“ vykdo numatytą priemonę padangų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, surinkimą ir tvarkymą.

2024 m. vykdant minėtą priemonę, išvežta ir sutvarkyta 20,67 tonų bešeimininkių padangų.

Aplinkos monitoringo, prevencinės aplinkos atkūrimo priemonių vykdymui panaudota 17 783 Eur. Buvo atliekamas savivaldybės aplinkos monitoringo programos parengimo pagal bendruosius savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatus ir jų įgyvendinimas, bei sorbentų ir kitų priemonių, reikalingų avarijų padariniams likviduoti, pirkimas.

2024 m. didžiausia dalis SAARSP lėšų panaudota „Želdynų ir želdinių apsauga, tvarkymas, būklės stebėjimas, inventorizacija, želdinių kūrimas, želdinių veisimas“ priemonei vykdyti 247 750 Eur.

Vertinant gėlių įsigijimą, nustatėme, kad buvo įsigyta 23018 vnt. našlaičių po 0,52 Eur ir sumokėta 11 976,27 Eur, kai tuo tarpu iš kito teikėjo įsigytų 2314 vnt. našlaičių, 1 vnt. kaina 0,45 Eur. Vertinant tai, kad buvo galima įsigyti našlaičių sodinukus pigiau būtų sutaupyta 1 618,17 Eur.

2024 m. vykdant želdynų inventorizacijos priemonę panaudota 29 800 Eur, kurios metu suinventorizuota 58,24 ha Marijampolės savivaldybės teritorijos želdynų.

Projektų vykdytojai įgyvendinę projektus, turi pateikti ataskaitas apie veiklos vykdymą, naudą, pasiektus rezultatus ir vertinimo kriterijus. Visi projektų vykdytojai supažindino visuomenę savo įstaigos interneto svetainėje ar per žiniasklaidos priemones apie vykdytą projektą iš SAARSP lėšų.

Rekomendacijos

1. Siekiant efektyvesnio SAARSP lėšų panaudojimo, vertinti visas pateiktas aplinkosauginio švietimo ir aplinkosaugos projektų paraiškas, kad būtų suteikta galimybė vykdyti įvairesnius aplinkosauginio švietimo ir aplinkosaugos projektus.
2. Vykiant asbesto atliekų iš gyventojų apvažiavimo būdu surinkimo ir perdavimo saugiam šalinimui priemonę reikalauti, kad būtų laikomasi sutarties reikalavimų, kad pateiktas atliekų kiekis dokumentuose būtų patvirtintas atliekų turėtojų parašais, kurie patvirtintų, kad atliekos buvo paimtos ir išvežtos.
3. Aplinkos kokybės gerinimo ir apsaugos priemonės yra svarbios ir aktualios visiems gyventojams, todėl turi būti imamasi priemonių kad planuojamos lėšos būtų nukreipiamos tikslingai, ir jos užtikintų maksimalų programos lėšų panaudojimą, nes kiekvienais metais lieka nepanaudotų SAARSP lėšų likučiai nuo 22,6 tūkst. Eur iki 125,7 tūkst. Eur.
4. Techninėse sąlygose perkamų sodinukų orientacinius kiekius numatyti kuo tikslesnius, atsižvelgiant į realius poreikius, ankstesnių laikotarpių duomenis ir prognozes.
5. Patikslinti Tvarkos aprašų nuostatas dėl Paraiškų teikimo ir vertinimo pagal audito ataskaitoje pateiktas pastabas.

Aplinkos kokybės gerinimas ir apsauga – viena iš Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme įtvirtintų ir savivaldos institucijoms priskirtųjų savarankiškųjų funkcijų².

Svarbiausias Nacionalinėje aplinkos apsaugos strategijoje numatytas aplinkos apsaugos politikos tikslas – pasiekti, kad Lietuvos aplinka būtų sveika, švari ir saugi, darniai tenkinanti visuomenės, aplinkosaugos ir ekonomikos poreikius³. Ir nors Lietuvos aplinka teršiama vis mažiau, daugiau dėmesio skiriama aplinkos kokybei ir gyventojų teisių į saugią ir švarią aplinką užtikrinimui, tačiau dar yra spręstinių aplinkos apsaugos problemų.

Nacionalinėje aplinkos apsaugos strategijoje pažymima, kad Savivaldybėse nepakankamai sparčiai plėtojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos, surenkamos tinkamos perdirbti antrinės žaliavos – iš esmės neatliekamos pareigos organizuojant komunalinių atliekų tvarkymą, atskirą atliekų surinkimą, netinkamai vykdomos nustatytos užduotys. Todėl neugdomas visuomenės sąmoningumas, asmenys nenoriai renka ir rūšiuoja atliekas, nes trūksta rūšiavimo priemonių, netaikomas rūšiuojančių savo atliekas asmenų skatinimas ir nefiksuojamas rūšiavimo faktas⁴.

Dar viena savivaldybių ir vietos lygmenimis spręstinių aktualių problemų: vietinių oro taršos šaltinių (transporto ir jo pakeltosios taršos, pramonės, energetikos objektų, tarp jų kuro deginimo įrenginių namų ūkyje) išmetami teršalai miestuose, tarša iš žemės ūkio (gyvulininkystės) veiklos⁵.

Pagal teršalų emisiją į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių 2024 m. Marijampolės savivaldybėje teršalų kiekis sudaro 601,07 tonos, tai 1,24 proc. nuo visos šalies teršalų kiekio, tuo tarpu Mažeikių rajono savivaldybėje teršalų kiekis sudaro 13613,06 tonų (28,01 proc. nuo šalies teršalų kiekio (1 lentelė)). O visų Marijampolės apskrities savivaldybių bendras teršalų kiekis sudaro 1340,5 tonos, tai 2,76 proc. nuo visų apskričių, tuo tarpu Telšių apskrities teršalų kiekis sudaro 15325,43 tonos (31,54 proc. nuo šalies teršalų kiekio (2 lentelė)).

1 lentelė. Teršalų, išmestų į aplinkos orą iš stacionarių taršos šaltinių, kiekis savivaldybėse 2023-2024 metais

Eil. Nr.	Savivaldybė	2023 metai			2024 metai			Pokytis %, (-) sumažėjimas/ (+) padidėjimas
		Įmonių skaičius	Bendras kiekis, t/metus	% nuo bendro išmestų į aplinkos orą teršalų kiekio	Įmonių skaičius	Bendras kiekis, t/metus	% nuo bendro išmestų į aplinkos orą teršalų kiekio	
1	Marijampolės sav.	21	720,69	1,38	21	601,07	1,24	-0,14
2	Kalvarijos sav.	6	71,98	0,14	5	37,66	0,08	-0,06
3	Kazlų Rūdos sav.	5	472,9	0,91	5	520,38	1,07	0,17

² Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas. *Valstybės žinios*, 1994, Nr. 55-1049; 6 str. 28 p.;

³ Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija, patvirtinta Seimo 2015-04-16 nutarimu Nr. XII-1626, 2 p.;

⁴ Ten pat, 32 p.

⁵ Ten pat, 49 p.

4	Šakių r. sav.	5	98,71	0,19	6	90,59	0,19	0,00
5	Vilkaviškio r. sav.	4	79,06	0,15	4	90,8	0,19	0,04
6	Alytaus m. sav.	14	559,81	1,07	15	550,89	1,13	0,06
7	Alytaus r. sav.	14	198,63	0,38	14	277,31	0,57	0,19
8	Kauno m. sav.	36	4174,97	7,99	35	4287,07	8,82	0,83
9	Kauno r. sav.	31	628,72	1,20	29	635,87	1,31	0,10
10	Vilniaus m. sav.	37	4185,58	8,01	39	2521,98	5,19	-2,82
11	Vilniaus r. sav.	12	812,12	1,55	11	825,08	1,70	0,14
12	Mažeikių r. sav.	13	16252,24	31,11	13	13613,06	28,01	-3,10
13	Akmenės r. sav.	12	4091,99	7,83	11	4411,05	9,08	1,24
14	Palangos m. sav.	4	133,87	0,26	4	124,07	0,26	0,00
	Viso Lietuvoje	686	52234,19		693	48595,06		

Šaltinis. Aplinkos apsaugos agentūra⁶

2 lentelė. Teršalų, išmestų į aplinkos orą iš stacionarių taršos šaltinių, kiekis pagal apskritis
2023 – 2024 metais

Apskritis	2023 metai			2024 metai			Pokytis %, (-) sumažėjimas / (+) padidėjimas
	Įmonių skaičius	Bendras kiekis, t/metus	% nuo bendro išmestų į aplinkos orą teršalų kiekio	Įmonių skaičius	Bendras kiekis, t/metus	% nuo bendro išmestų į aplinkos orą teršalų kiekio	
Marijampolės	41	1443,34	2,76	41,00	1340,50	2,76	0,00
Klaipėdos	80	4004,37	7,67	84,00	3977,30	8,18	0,52
Panevėžio	71	3329,63	6,37	72,00	3381,54	6,96	0,58
Šiaulių	83	6676,03	12,78	83,00	6729,11	13,85	1,07
Tauragės	28	628,71	1,20	27,00	552,28	1,14	-0,07
Telšių	43	17607,12	33,71	45,00	15325,43	31,54	-2,17
Alytaus	45	1447,14	2,77	47,00	1455,50	3,00	0,22
Kauno	130	8465,23	16,21	130,00	9151,14	18,83	2,63
Utenos	48	1831,86	3,51	50,00	1678,36	3,45	-0,05
Vilniaus	117	6800,79	13,02	114,00	5003,91	10,30	-2,72

Šaltinis. Aplinkos apsaugos agentūra⁷

Savivaldybių funkcijų aplinkos apsaugos srityje priemonių finansavimui naudojamos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos. Programos finansavimo pajamos

⁶Tarša iš stacionarių taršos šaltinių - Aplinkos apsaugos agentūra;

⁷Tarša iš stacionarių taršos šaltinių - Aplinkos apsaugos agentūra;

ir išlaidos planuojamos savivaldybių biudžete savivaldybių tarybų nustatyta tvarka. Specialiosios programos priemonės tvirtina savivaldybės taryba⁸.

Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos pajamas sudaro⁹:

- juridinių ir fizinių asmenų mokesčiai, mokami įstatymų nustatytais proporcijomis ir tvarka už teršalų išmetimą į aplinką;
- medžioklės plotų naudotojų mokesčiai, mokami įstatymų nustatytais proporcijomis ir tvarka už medžiojamųjų gyvūnų išteklių naudojimą;
- juridinių ir fizinių asmenų mokesčiai ir baudos, mokami įstatymų nustatytais proporcijomis ir tvarka už angliavandenilių išteklius, juridinių ir fizinių asmenų mokesčiai, mokami įstatymų nustatytais proporcijomis ir tvarka už valstybinius gamtos išteklius, išskyrus medžiojamųjų gyvūnų išteklius;
- lėšos, gautos kaip želdinių atkuriamosios vertės kompensacija;
- savanoriškos juridinių ir fizinių asmenų įmokos;
- kitos teisėtai gautos lėšos.

Įstatymu¹⁰ apibrėžta, kokioms priemonėms gali būti naudojamos aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos. Kai kurios savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos pajamos turi aiškiai apibrėžtas panaudojimo kryptis.

Aplinkos ministerija yra parengusi Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų naudojimo rekomendacijas, kurių tikslas – savivaldybių, įgyvendinančių Programas, ir Aplinkos apsaugos departamento darbuotojų, kontroliuojančių Programos lėšų panaudojimo teisėtumą, vienodas finansuotinių priemonių traktavimas. Rekomendacijose pateikiamos konkretnės priemonės, suskirstytos į priemonių grupes, išaiškinta kokios konkrečios priemonės atitinka įstatymo esmę bei savivaldybėms suteiktą kompetenciją aplinkos apsaugos srityje.

Savivaldybės taryba yra patvirtinusi Marijampolės savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos priemonių rengimo, finansavimo, vykdymo ir lėšų panaudojimo kontrolės tvarkos aprašą¹¹, kuris apibrėžia SAARSP pajamų ir išlaidų planavimą, sąmatos rengimą ir tvirtinimą; paraiškų priėmimą; paraiškų vertinimą; SAARSP priemonių vykdymą ir kontrolę; SAARSP vykdymo ataskaitų rengimą ir tvirtinimą bei atsakomybę už tikslinį lėšų naudojimą.

2022 - 2025 m. Marijampolės savivaldybėje Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos priemonių vykdymui suplanuota gauti 1 684,1 tūkst. Eur. Pagrindinis SAARSP finansavimo šaltinis – Juridinių ir fizinių asmenų mokesčiais, mokami įstatymų nustatytais proporcijomis ir tvarka už teršalų išmetimą į aplinką ir jie sudaro 74,5 proc. visų programos finansavimo šaltinių.

⁸ Lietuvos Respublikos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymas. *Valstybės žinios*, 2003 m., Nr. 61-2760, 2 str. 3d.;

⁹ Ten pat, 3 str.

¹⁰ Ten pat, 4 str.;

¹¹ Marijampolės savivaldybės tarybos 2019-11-25 sprendimas Nr. 1-321 „Dėl Marijampolės savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos priemonių rengimo, finansavimo, vykdymo ir lėšų panaudojimo kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“;

3 lentelė. Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos pajamos ir išlaidos 2022-2025 metais

Laikotarpis	SAARSP priemonių planas, tūkst. Eur			Priemonių vykdymo ataskaita, tūkst. Eur	
	Likutis laikotarpio pradžioje	Planuojamos lėšos	Planuojamos išlaidos	Gauta pajamų	Panaudotos programos lėšos
2022 metai	22,6	357,5	380,1	361,3	343,2
2023 metai	40,7	403,2	443,9	405,8	320,8
2024 metai	125,7	453,2	578,9	440	510,8
2025 metai	55,3	470,2	525,5	x	x
Iš viso:	244,3	1684,1	1928,4	1207,1	1174,8

VERTINIMO REZULTATAI

1. Projektų paraiškų vertinimas

Prašymams dėl lėšų skyrimo iš SAARSP nagrinėti bei vertinti Savivaldybės direktoriaus įsakymu yra sudaryta komisija bei patvirtintas komisijos darbo reglamentas^{12, 13}.

Komisija, vykdydama jai pavestus uždavinius, atlieka šias funkcijas:

- skirsto Marijampolės savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšas visuomenės švietimo ir mokymo aplinkosaugos klausimais priemonėms finansuoti;
- skirdama finansavimą, vertina paraiškas ir pildo paraiškos vertinimo anketą;
- apskaičiavus paraiškoms skirtų balų vidurkį, sudaro tų paraiškų sąrašą mažėjančia balų seka;
- siūlo Administracijos direktoriui skirti lėšas prašomoms priemonėms įgyvendinti.

1.1 Medžiojamų gyvūnų daromos žalos projektų vykdymo vertinimas

Marijampolės savivaldybės tarybos sprendimu¹⁴ patvirtintas Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų naudojimo medžiojamų gyvūnų daromos žalos prevencinėms ir kitoms priemonėms finansuoti tvarkos aprašas. Apraše numatyta, kad lėšomis, surinktomis SAARS programai vykdyti iš medžioklės plotų naudotojų mokesčių už medžiojamųjų gyvūnų išteklį naudojimą, gali būti finansuojamos įgyvendinamos priemonės: repelentų įsigijimo bei želdinių ir žėlinių apdorojimo repelentaais darbų finansavimas; aptvėrimo tvoromis, apsauginėmis juostomis darbų bei medžiagų įsigijimo finansavimas; medelių individualių apsaugos priemonių įsigijimo ir jų įrengimo darbų finansavimas; laukinių gyvūnų natūralios mitybos sąlygas gerinančių želdinių įsigijimo ir įveisimo darbų finansavimas; specialiųjų miško kirtimų, kurių tikslas – papildomos elninių žvėrių maitinimas žiemą,

¹² Marijampolės savivaldybės direktoriaus 2020-02-04 įsakymas Nr. DV-151 „Dėl aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų vertinimo komisijos sudarymo ir komisijos darbo reglamento tvirtinimo“;

¹³ 2025-01-26 įsakymas Nr. DV-61 „Dėl aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų vertinimo komisijos sudarymo ir komisijos darbo reglamento tvirtinimo“;

¹⁴ Marijampolės savivaldybės tarybos 2019-11-25 sprendimas Nr. 1-320 „Dėl Marijampolės savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų naudojimo medžiojamų gyvūnų daromos žalos prevencinėms ir kitoms priemonėms finansuoti tvarkos aprašo patvirtinimo“;

darbų finansavimas; miško aikščių šienavimo ir nupjautos augalijos krovimo į krūvas darbų finansavimas; medžiojamųjų gyvūnų ūkiniams gyvūnams daromos žalos prevencijos priemonių įsigijimo (specialios tvoros, elektriniai piemenys ir pan.) ir įrengimo darbų finansavimas.

Lėšos, nurodytos tvarkos aprašo¹⁵ 6.1.1-6.1.12 papunkčiuose prevencinėms priemonėms vykdyti, finansinės paramos prašytojams (pareiškėjams) skiriamos Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu, atsižvelgiant į Prevencinių priemonių, kuriomis siekiama išvengti medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos, vertinimo komisijos (toliau – vertinimo komisija) išvadas.

SAARS programos lėšos surinktos iš mokesčių, sumokėtų už medžiojamųjų gyvūnų išteklių naudojimą paskirstomos priemonėms, numatytoms Marijampolės savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų naudojimo medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos prevencinėms ir kitoms priemonėms finansuoti tvarkos apraše bei atitinkančioms LR Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatyme nurodytų priemonių pobūdžiui finansuoti.

2024 metais buvo pateiktos 3 paraiškos dėl Prevencinių priemonių, kuriomis siekiama išvengti medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos projektų vykdymui (4 lentelė).

4 lentelė. Prevencinių priemonių, kuriomis siekiama išvengti medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos projektai 2024 m.

Eil. Nr.	Priemonė	Projekto vykdytojas ir vietovė kurioje vykdoma projektas	Projektui vykdyti prašoma suma, Eur	Vertinimo komisijos nutarta finansuoti suma, Eur	Atlikti projekto darbai
1.	Medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos prevencinių priemonių diegimas (Želdinių apdorojimas repelentais, aptvėrimas tvoromis ar apsauginėmis juostomis)	VĮ Valstybinių miškų urėdijos Kazlų Rūdos regioninis padalinys	68052,92	14000,00	Spygliuočių medžių liemenų apdorojimas repelentais - 5000 Eur; Miško želdinių ir žėlinių aptvėrimas vielos tinklo tvoromis -5000 Eur; Miško želdinių ir žėlinių apdorojimas repelentais-2000 Eur; Ažuoliukų individuali apsauga uždedant liemenų apsaugas -2000 Eur
2.	Medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos prevencinių priemonių diegimas	Paraišką teikė privatus asmuo Smalinyčios k., Sasnavos sen.	4600,00	2500,00	Įsigijo ir įrengė stacionarų tinklinį aptvarą ūkinių gyvūnų avių apsaugai nuo vilkų 3,38 ha Smalinyčios k., Sasnavos sen.

¹⁵ Ten pat;

3.	Medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos prevencinių priemonių diegimas	Paraišką teikė privatus asmuo Nuoragėlių k., Sasnavos sen.	5150,00	2500,00	Įsigijo ir įrengė stacionarų tinklinį aptvarą apsaugai nuo medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos, aptvaras įrengtas Nuoragėlių k., Sasnavos sen.
Iš viso:			77802,92	19000,00	

Vertinimo komisija, išnagrinėjusi laiku pateiktas projektų paraiškas (iki vasario 1 d.), surašė protokolą, kuriame nurodė konkrečią skiriamą kiekvienam paramos prašytojui (pareiškėjui) prevencinėms priemonėms įgyvendinti planuojamą pinigų sumą. 2024 metais 3 pareiškėjams patvirtinta finansuojama suma projektams vykdyti sudarė 19 000,00 Eur. Su finansinės paramos prašytojais (pareiškėjais) sudarytos biudžeto lėšų naudojimo sutartys dėl medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos prevencinių priemonių diegimo savivaldybės teritorijoje.

Paraiškose nurodytos lėšos (77 802,92 Eur), reikalingos prevencinėms priemonėms įgyvendinti, viršija SAARS programos lėšas (iš mokesčių už medžiojamųjų išteklių naudojimą), jos buvo paskirstytos proporcingai žemės sklypų plotams (apimtims), kuriuose buvo taikomos prevencinės priemonės vertinimo komisijos sprendimu.

Finansinės paramos prašytojai (pareiškėjai), įgyvendinę prevencines priemones, turi pateikti Aplinkotvarkos ir infrastruktūros skyriui projekto vykdymo ataskaitą (iki einamųjų metų gruodžio 1 d.) apie atliktus darbus ir lėšų naudojimą. Prie ataskaitos pridedami įgyvendintų prevencinių priemonių medžiagų ar paslaugų pirkimą įrodantys dokumentai:

- medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos prevencinių priemonių įgyvendinimo darbų perdavimo ir priėmimo aktas, jei priemonės įgyvendintos privačioje žemėje – nuosavybės dokumentų kopijos;
- PVM sąskaitų – faktūrų, rangovų atliktų prevencinių priemonių darbų priėmimo perdavimo aktų (minėti dokumentai turi būti išrašyti atskirai savivaldybės teritorijoje įgyvendintiems prevencinių darbų apimtims) kopijos;
- bankiniai pavedimai;
- darbų atlikimo sutartys, žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų kvitai;
- metinė biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaita (Forma Nr. 2), patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1K-465;
- schemas, nurodančios atliktų darbų vietą, ir kiti atsiskaitymo dokumentai.

Vadovaujantis lėšų, skirtų iš Marijampolės savivaldybės biudžeto VĮ Valstybinių miškų urėdijai naudojimo sutarties¹⁶ 3.5, 3.6, 3.7 p. Marijampolės savivaldybės administracijos Būhalterijos skyriui iki 2024 m. gruodžio 31 d. turi pateikti: biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitą (forma Nr. 2 – metinė), patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1K-465 „Dėl Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“; biudžeto lėšų panaudojimą patvirtinančių pirminių

¹⁶ Lėšų, skirtų iš Marijampolės savivaldybės biudžeto, naudojimo sutartis 2024-04-26 Nr. Kas-833(5.69E) VĮ Valstybinių miškų urėdija;

dokumentų kopijas; biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo aiškinamąjį raštą; kitus prašomus statistinius duomenis, susijusius su biudžeto lėšų panaudojimu; sudaryti sąlygas Lėšų teikėjui tikrinti skirtų biudžeto lėšų panaudojimą; pateikti ataskaitą apie veiklos vykdymą, naudą, pasiektus rezultatus ir vertinimo kriterijus Marijampolės savivaldybės administracijos Aplinkotvarkos ir infrastruktūros skyriui.

1.2 Aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų vertinimas

2024 metais pateikta 35 aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų paraiškos dėl SAARS programos lėšų gavimo. Paraiškas vertino Administracijos direktoriaus sudaryta komisija. Iš visų 35 pateiktų paraiškų finansavimas skirtas 18 projektų. Paraiškose numatyta projektų vertė 23 221,00 Eur, skirtas finansavimas sudarė 14 299,00 Eur sumai, t. y. 61 proc. paraiškose prašomos projektų vertės.

Savivaldybės direktoriaus įsakymu¹⁷ patvirtintose projektų rengimo, finansavimo ir kontrolės taisyklėse numatyta prioritetinga finansavimo veikla:

- Visuomenės informavimas aplinkosaugos klausimais per visuomenės informavimo priemones (spauda, radijas, televizija, internetas, reklamos stendai, švieslentės ir pan.);
- Visuomenės ir jos tikslinių grupių švietimo ir mokymų (seminarai, konferencijos, mokymai ir kvalifikacijos kėlimo kursai) aplinkosaugos tema finansavimas. Finansuojamas tik mokymų medžiagos parengimas, spausdinimas, patalpų ir (ar) mokymui būtinos įrangos nuoma, lektorių ir (ar) transporto paslaugos;
- Aplinkosaugos srities specialistų (valstybės, savivaldybių ir įmonių darbuotojų) mokymas ir (ar) kvalifikacijos kėlimas. Finansuojamas tik mokymų medžiagos parengimas, spausdinimas, patalpų ir (ar) mokymui būtinos įrangos nuoma, lektorių ir (ar) transporto paslaugos;
- Aplinkosaugos akcijų, renginių, talkų, parodų organizavimas;
- Knygų, plakatų, lankstinukų, bukletų, skrajučių, spaudinių (laikraščiai ir žurnalai) aplinkosaugos tema spausdinimas (leidyba), įsigijimas, platinimas;
- Filmų ir (ar) reklaminių filmukų aplinkosaugos tema kūrimas;
- Tikslinių grupių (pvz., švietimo įstaigos, neformalaus ugdymo įstaigos, nevyriausybines organizacijos, bendruomenės ir pan.) vykdoma aplinkosauginė veikla, aplinkosauginių programų ir projektų įgyvendinimas, ekskursijų organizavimas (transporto, lankytinų vietų ir objektų lankymo išlaidos).

Papildomi aplinkosauginio švietimo projektų vertinimo kriterijai:

- Tikslai ir uždaviniai suformuoti aiškiai ir tinkamai pasirinkti, jie yra realūs, aktualūs, pagrįsti aplinkos apsaugos šiandienos aktualijomis;
- Aiškiai apibrėžta tikslinė gyventojų grupė, kuriai skirtas projektas;
- Numatytos projekto veiklos konkrečios, atitinkančios projekto tikslus ir uždavinius, jos yra aktualios, originalios ir tikslingai prisidedančios prie aplinkosauginių problemų sprendimo.

¹⁷ Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2020-01-10 įsakymas Nr. DV-22 „Dėl Marijampolės savivaldybės aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų rengimo, finansavimo ir kontrolės taisyklių patvirtinimo“ (galiojo iki 2025-01-09).

Argumentuotai nurodyta planuojamų rezultatų poveikis miesto gyventojams, aplinkosauginė nauda. Pateikti faktiniai projekto įgyvendinimo būtinumo ir teigiamo poveikio įrodymai;

- Teisingai apskaičiuota projekto įgyvendinimo vertė. Tinkamai parengta detali lėšų naudojimo sąmata.

Vertinimo metu nustatyta, kad 17 teiktų paraiškų finansavimo negavo. Vertinimo komisija nusprendė, nesvarstyti paraiškų (5 lentelė) ir neskirti finansavimo 8 švietimo įstaigoms. Finansų ir strateginio planavimo skyriaus vyriausioji specialistė komisiją informavo, kad švietimo įstaigoms Specialiojoje tikslinėje dotacijoje „Mokymo lėšos“ buvo 2023 m. skirtos tikslinės lėšos mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui, kurių švietimo įstaigos neišnaudojo.

5 lentelė. 2024 m. švietimo įstaigų teiktos paraiškos

Eil. Nr.	Pareiškėjo pavadinimas	Projekto pavadinimas	Prašoma skirti suma, Eur	Paraiškų vertinimas
1.	Marijampolės vaikų lopšelis darželis „Pasaka“	Mažiau yra geriau, tvariau ir smagiau	850,00	Nevertinta
2.	Marijampolės mokykla daugiafunkcis centras „Žiburėlis“	Auginame, tyrinėjame, rūpinamės	1 900,00	Nevertinta
3.	Marijampolės vaikų lopšelis darželis „Vaivorykštė“	Mes gamtos vaikai-gamtos pažinimo link	1 350,00	Nevertinta
4.	Marijampolės vaikų lopšelis darželis „Nykštukas“	Gamta - mūsų namai	1 400,00	Nevertinta
5.	Marijampolės vaikų lopšelis darželis „Ažuoliukas“	Mažais žingsneliais tvarumo link	1 500,00	Nevertinta
6.	Marijampolės vaikų lopšelis darželis „Želmenėliai“	Gamta - mūsų namai	1 085,00	Nevertinta
7.	Marijampolės sav. „Mokolų“ progimnazija	Gamtos bičiuliai	1 280,00	Nevertinta
8.	Marijampolės savivaldybės Sasnavos pagrindinė mokykla	Pažinkime, žinokime, saugokime	1 000,00	Nevertinta
Iš viso:			10 365,00	

Auditorių nuomone, projektus įstaigos planavo vykdyti 2024 m., o ne 2023 m., todėl tai nėra priežastis nevertinti/neskirti finansavimo švietimo įstaigoms. Švietimo įstaigos iš „Mokymo lėšų“ asignavimus naudoja kitiems tikslams, ir pažintinė veikla nebūtinai turi sutapti su aplinkosauginėmis veiklomis ir tikslais, kurių vykdant projektus ir gavus lėšas būtų galima pasiekti. Komisija net nevertino švietimo įstaigų pateiktų paraiškų, ir nenustatė, kad paraiškose pateiktos priemonės netinkamos finansuoti, todėl buvo apribotos šių įstaigų galimybės pasinaudoti SAARS programos lėšomis. Švietimo įstaigos teikė paraiškas, rengė projektus, teikė visus reikalingus dokumentus, naudojo žmogiškuosius išteklius, kai tuo tarpu šių įstaigų paraiškos ir projektai, net nebuvo vertinti. Marijampolės savivaldybės tarybos sprendimo¹⁸ 19 punktas numato, kad paraiškos visuomenės švietimo ir mokymo aplinkosaugos klausimais priemonėms ir kitoms aplinkosaugos priemonėms finansuoti svarstomos ir vertinamos pagal aprašo 17 punktą.

¹⁸Marijampolės savivaldybės tarybos 2019-11-25 sprendimas Nr. 1-321 „Dėl Marijampolės savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos priemonių rengimo, finansavimo, vykdymo ir lėšų panaudojimo kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“;

Sūduvos regiono kultūros ir sporto centro paraiškos nuspręsta nesvarstyti ir neskirti finansavimo, nes vykdant 2023 m. projektą vėlavo atsiskaityti. Atsiskaitė tik 2024 m.

Kitos 8 vertintos paraiškos pateiktiems projektams finansavimo negavo dėl tam tikrų priežasčių:

- 6 projektuose nebuvo aiškiai apibrėžta tikslinė grupė, kuriai skirtas projektas, neargumentuotas planuojamų rezultatų poveikis miesto gyventojams;

- 2 projektuose suformuoti tikslai ir uždaviniai nėra aplinkosauginiai.

Komisijai įvertinus 18 pateiktų paraiškų, paraiškų teikėjai gavo pilną arba dalinį finansavimą (6 lentelė).

6 lentelė. 2024 m. dalinio finansavimo paraiškų sąrašas

Eil. Nr.	Pareiškėjo pavadinimas	Projekto pavadinimas	Bendra projekto vertė, Eur	Prašoma skirti suma, Eur	Skirta finansavimo suma, Eur	Pastabos
1	2	3	4	5	7	8
1.	Dzūkijos - Suvalkijos saugomų teritorijų direkcija „	„Pažink Žuvintą	2149	2149	2149	Projektas finansuojamas
2.	Sūduvos bendruomenė	„Neatrastas Šalčininkų kraštas“	1800	1800	500	Paraiškoje buvo numatytos maitinimo išlaidos, todėl skirtas dalinis finansavimas
3.	Marijampolės tračiojo amžiaus universitetas	Atraskime Lietuvos saugomas teritorijas. Labanoras“	1395	1395	500	Edukacinė programa „Žuvenės virimas“ negali būti finansuojama, todėl skirtas dalinis finansavimas
4.	Tursučių kaimo bendruomenė	Pažintinė kelionė į Anykščių kraštą	1400	1400	500	Protokole, priežastis dėl ko skirtas dalinis finansavimas nenurodyta.
5.	Želsvos kaimo bendruomenė	Žalias gyvenimas	1948	1948	500	Finansavimas skirtas vabzdžių viešbučio įrengimui ir inkilams.
6.	Marijampolės socialinės pagalbos centras	Gamtos spalvos vaikų akimis	1390	1390	1390	Projektas finansuojamas
7.	Marijampolės jaunimo organizacijų taryba „Apskritas stalas“	Dar vieną kartą su MJOTAS	500	500	500	Projektas finansuojamas
8.	Tautkaičių kaimo bendruomenė	Pažink iš naujo	300	300	300	Projektas finansuojamas
9.	VŠĮ Senjorų ir neįgaliųjų klubas „Bičiuliai“	Pažink mus supančią aplinką, ja rūpinkis ir saugok	1039	1039	350	Protokole, priežastis dėl ko skirtas dalinis finansavimas nenurodyta.

10.	Sasnavos kraštiečių stuba	Žalia spinta	1360	1360	350	Šeimos šventės Pop koncerto atlikimas nefinansuojamas
11.	Marijampolės kultūros centras	„Ekologinio švietimo renginiai Marijampolės savivaldybės 2024 m.“	1000	1000	1000	Projektas finansuojamas
12.	Marijampolės kultūros centras	Darom Marijampolė 2024	1500	1500	1500	Projektas finansuojamas
13.	Svetlicos kaimo bendruomenė	Kuršių Nerijos gamtinio ir kultūros paveldo pažinimas	1880	1880	500	Protokole, priežastis dėl ko skirtas dalinis finansavimas nenurodyta.
14	Balsupių kaimo bendruomenė	Pasimatuok eigulio kepurę	800	800	800	Projektas finansuojamas
15	Gudelių miestelio bendruomenė	Pasimatuokime ir mes eigulio kepurę	1500	1500	500	Protokole, priežastis dėl ko skirtas dalinis finansavimas nenurodyta.
16	Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka	Eko pavasaris	1200	1200	1200	Projektas finansuojamas
17	Asociacija Neribotų galimybių fondas	Diena pelkėje	360	360	360	Projektas finansuojamas
18	Sasnavos bendruomenė	Žaliosios zuikienės edukacinės dirbtuvės -2	1700	1700	1400	FB svetainės priežiūros darbų paslauga nefinansuojama
Iš viso:			23221	23221	14299	

Peržiūrėjus 18 projektų įvykdymo ataskaitas nustatyta, kad 10 projektų veiklos yra ekskursijų organizavimas. Pagal Administracijos direktoriaus patvirtintų taisyklių¹⁹ 5 punkte nurodytus prioritetus ekskursijų organizavimas (transporto, lankytinų vietų ir objektų lankymo išlaidos) nurodytas 7 prioritetu.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos pateiktose lėšų naudojimo rekomendacijose priemonės suskirstytos į priemonių grupes, kurios nurodytos Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1, 3 ir 4 punktuose. Be ekskursijų organizavimo, visuomenės švietimo ir mokymo aplinkosaugos klausimais numatytos ir kitos priemonės:

- visuomenės informavimas aplinkosaugos klausimais per visuomenės informavimo priemones (pvz., spauda, radijas, televizija, internetas, reklamos stendai, švieslentės ir pan.);

- visuomenės ir jos tikslinių grupių švietimas ir mokymas (seminarai, konferencijos, mokymai ir kvalifikacijos kėlimo kursai) aplinkosaugos tema. Finansuojama tik mokymų medžiagos parengimas, spausdinimas, patalpų ir (ar) mokymui būtinos įrangos nuoma, lektorių ir (ar) transporto paslaugos;

¹⁹ Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2020-01-10 įsakymas Nr. DV-22 „Dėl Marijampolės savivaldybės aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų rengimo, finansavimo ir kontrolės taisyklių patvirtinimo“ (galiojo iki 2025-01-09);

- aplinkosaugos srityje dirbančių specialistų (valstybės, savivaldybių ir įmonių darbuotojų) mokymas ir (ar) kvalifikacijos kėlimas. Finansuojama tik mokymų medžiagos parengimas, spausdinimas, patalpų ir (ar) mokymui būtinos įrangos nuoma, lektorių ir (ar) transporto paslaugos;
- aplinkosauginių akcijų, renginių, talkų, parodų organizavimas;
- knygų, plakatų, lankstinukų, bukletų, skrajučių ir spaudinių (laikraščiai ir žurnalai) aplinkosaugine tema spausdinimas (leidyba), įsigijimas ir platinimas;
- filmų ir (ar) reklaminių filmukų kūrimas;
- tikslinių grupių (pvz., švietimo įstaigos, neformalaus ugdymo įstaigos, nevyriausybinės organizacijos, bendruomenės ir pan.) vykdoma aplinkosauginė veikla, aplinkosauginių programų ir projektų įgyvendinimas, ekskursijų organizavimas (transporto, lankytinų vietų ir objektų lankymo išlaidos).

Projektų, kurių veiklos yra kelionių organizavimas **pavyzdžiai:**

Marijampolės tračiojo amžiaus universitetas vykdomas projektas „Atraskime Lietuvos saugomas teritorijas. Labanoras“. Projekto tikslas – suteikti galimybes Marijampolės TAU studentams-senjorams, tarp jų ir neįgaliesiems, aplankyti Labanoro regioninį parką, susipažįstant su jo išskirtine verte bei unikalumu.

Svetlicos kaimo bendruomenės vykdomas projektas „Kuršių Nerijos gamtinio ir kultūros paveldo pažinimas. Projekto tikslas - Aplinkosauginis sąmoningumas: skatinamas supratimas apie Kuršių Nerijos unikalumą ir trapumą, ugdomas atsakingas požiūris į gamtą; kultūrinis praturtinimas: supažindinta su Kuršių nerijos istorija, kultūra ir gamtiniais objektais; bendruomenės stiprinimas: skatinamas bendravimas kurti naujus socialinius ryšius ir stiprina jau esamus. Ne visi projekto tikslai aplinkosauginiai.

Asociacija Neribotų galimybių fondas vykdomas projektas „Diena pelkėje“. Projekto tikslas - skatinti ekologinį turizmą-turizmo kryptis, orientuojanti į Žuvinto biosferos rezervatą aplankant 3 gamtinius rezervatus ir 6 draustinius. Nurodyta tikslinė grupė - žmonėms, kurie mėgsta keliauti ir propaguoja žaliąją gyvenseną.

Ne visose įvykdytų projektų ataskaitose nurodyta kiek dalyvių naudojosi veiklomis, kiek žmonių dalyvavo ekskursijose. Administracijos direktoriaus patvirtintų taisyklių²⁰ 7.2 p. vienas iš papildomų aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų vertinimo kriterijų yra aiškiai apibrėžta tikslinė gyventojų grupė, kuriai skirtas projektas. Projektų paraiškose ir ataskaitose nurodytos tikslinės grupės, tačiau auditorių nuomone, būtų tikslinga projektų ataskaitose nurodyti žmonių skaičių pasinaudojusių vykdytomis veiklomis ir dalyvavusių ekskursijoje žmonių skaičių, kadangi vertinant Paraiškas bei skiriant balus yra vertinamas Marijampolės savivaldybės gyventojų, kuriems yra skirtas projektas, skaičius.

Specialiosios programos priemonių rengimo, finansavimo, vykdymo ir lėšų panaudojimo kontrolės tvarkos aprašo 22.5 papunktyje numatyta, kad paraiškos vertinamos nustatant ar prašomų finansuoti priemonių tikslams ir rezultatams pasiekti bus naudojamos efektyviai. Komisijos posėdžių protokoluose neužfiksuota informacija ar buvo vertinamas aplinkosauginių priemonių įgyvendinimo efektyvumas.

²⁰ Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2020-01-10 įsakymas Nr. DV-22 „Dėl Marijampolės savivaldybės aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų rengimo, finansavimo ir kontrolės taisyklių patvirtinimo“ (galiojo iki 2025-01-09).

2025 m. buvo pateiktos 23 paraiškos. Vertinant 2025 m. teiktas paraiškas buvo vadovaujama Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu²¹ patvirtintomis aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų rengimo, finansavimo ir kontrolės taisyklėmis ir administracijos direktoriaus įsakymu²² patvirtintu projektų vertinimo komisijos darbo reglamentu.

Komisijos nariai pildė paraiškų vertinimo anketas, buvo įvertinti projektai pagal Taisyklių²³ 6 priede apibrėžtus vertinimo kriterijus ir jų vertinimo skalę. Apskaičiavus Komisijos narių paraiškoms skirtų balų vidurkį, atrinkus daugiausiai balų surinkusias paraiškas, sudaromas tų paraiškų sąrašas mažėjančia balų seka. Paraiškų, surinkusių 120 - 140 balų, finansuojama 70-100 procentų paraiškos vertės. Paraiškų, surinkusių 90 - 110 balų, finansuojama 40-60 procentų paraiškos vertės. Paraiškos, surinkę 60 - 80 balų, gali būti nefinansuojamos esant lėšų, skirtų visuomenės švietimo ir mokymo aplinkosaugos klausimais priemonėms įgyvendinti, stygiui arba finansuojama 10-30 procentų paraiškos vertės. Paraiškos, surinkę 50 balų, nefinansuojamos.

Komisija nusprendė, kad paraiškoms, surinkusioms 120 – 140 balų, skirti 70 procentų paraiškos vertės. Paraiškoms, surinkusioms 90 – 110 balų, skirti 40 procentų paraiškos vertės. Paraiškoms, surinkusioms 60 – 80 balų, finansavimo neskirti.

Peržiūrėjus vertintas paraiškas nustatyta, kad finansavimas procentine išraiška skirtas pagal surinktus balus. Vadovaujantis komisijos darbo reglamento 19 p., komisijos 2025-02-19 komisijos protokolu Nr. K-85, savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais^{24,25} skirta 11 aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektams finansuoti 6907,45 Eur. Projektus įgyvendins ne pelno siekiančios įstaigos ir organizacijos. 10625,75 Eur skirta 8 aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektams finansuoti, kuriuos įgyvendins Savivaldybė biudžetinės įstaigos (7 lentelė).

²¹ Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2025-01-09 įsakymas Nr. DV-17 „Dėl Marijampolės savivaldybės aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų rengimo, finansavimo ir kontrolės taisyklių patvirtinimo“;

²² Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2025-01-22 įsakymas Nr. DV-61 „Dėl aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų vertinimo komisijos sudarymo ir komisijos darbo reglamento tvirtinimo“;

²³ Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2025-01-09 įsakymas Nr. DV-17 „Dėl Marijampolės savivaldybės aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų rengimo, finansavimo ir kontrolės taisyklių patvirtinimo“;

²⁴ Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2025-03-03 įsakymas Nr. DV-177 „Dėl lėšų skyrimo iš savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos nepelno siekiančių įstaigų ir organizacijų ar jų padalinių aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektams finansuoti“;

²⁵ Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2025-03-04 įsakymas Nr. DV-179 „Dėl lėšų skyrimo iš savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos biudžetinių įstaigų aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektams finansuoti“;

7 lentelė. 2025 m. teiktos paraiškos aplinkosauginių priemonių įgyvendinimui

Eil. Nr.	Pareiškėjo pavadinimas	Projekto pavadinimas	Bendra projekto vertė, Eur	Prašoma skirti suma, Eur	Skirta finansavimo suma, Eur	Surinkti balai	Pastabos
1	2	3		4	5	6	7
1.	VšĮ Visuomenės ir verslo plėtros institutas	„Eko iššūkis: kurk tvariai!“	2500	2500	1750	130	Projektas finansuotas 70 proc.
2.	VšĮ „Tvarios idėjos“	„Atvirukas Gamtai“	580	580	406	130	Projektas finansuotas 70 proc.
3.	VšĮ Senjorų ir neįgaliųjų klubas "Bičiuliai"	Tvarumo ir gamtos pažinimo kelionė	550	550	220	100	Projektas finansuotas 40 proc.
4.	Sasnavos bendruomenė	Žaliosios ZUKIENĖS dirbtuvėlės 3	4520	4520	1376	100	Siuvimo overlokas, reklaminis baneris, stoginį reklaminiams renginiams, smulkios siuvimo priemonės ir tušinukais reklamai iš perdirbto popieriaus nebuvo finansuojami. Finansuota 40 proc. be minėtų prekių ir priemonių įsigijimo
5.	Trakiškių bendruomenė	Saugoti gamtą ir domėtis jos išsaugojimu – niekada nevėlu	720	720	260	90	Transporto paslauga žaliųjų atliekų (stambių) surinkimui iš kaimo gyventojų ir išvežimas nebus finansuojamas. Finansuota 40 proc. be minėtų išlaidų.
6.	Gudelių miestelio bendruomenė	Mąstyk taip, lyg gyventum amžinai	375	375	150	90	Nefinansuota pripučiamo batuto „Saldainis“. Finansuota 40 proc. be minėtų išlaidų.
7.	Sūduvos regiono kultūros ir sporto centras	Socialinės reklamos konkursas „Kai oranžinė rankose, ir žalia galvoje“	1830	1830	1281	130	Projektas finansuotas 70 proc.
8.	Sūduvos medžiotojų sąjunga	Ekologinio švietimo renginys Marijampolės savivaldybėje 2025 metais	500	500	200	110	Projektas finansuotas 40 proc.

9.	Marijampolės savivaldybės Tautkaičių kaimo bendruomenė	Žalioji edukacinė erdvė	200,64	200,64	140,45	120	Projektas finansuotas 70 proc.
10.	Balsupių kaimo bendruomenė	Pojūčių žygis. Gamta mieste	900	900	360	100	Projektas finansuotas 40 proc.
11.	VšĮ "Paslaugos gamtai"	Mokausi pažinti, stebėti ir saugoti	1910	1910	764	100	Projektas finansuotas 40 proc.
12.	Marijampolės vaikų lopšelis darželis	Žalioji raštingumas	5428	5428	2749,6	130	Mokymai „Ką reiškia dirbti su Z kartos jaunimu“ ir Marijampolės dramos teatro spektaklis nefinansuoti. Finansuota 70 proc. be atlyginimo pagal sutartis
13.	Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka	Žalioji ryšys: žmogus ir gamta	1700	1700	1190	130	Projektas finansuotas 70 proc.
14.	Marijampolės "Saulės" pradinė mokykla	Žmogaus ir gamtos sintezė	3470	3470	2429	130	Projektas finansuotas 70 proc.
15.	Marijampolės socialinės pagalbos centras	Sustiprinkime vaiko ir gamtos ryšį	1499,5	1499,5	1049,65	120	Projektas finansuotas 70 proc.
16.	Marijampolės socialinės pagalbos centras	Prisiliesti prie gamtos	1065	1065	745,5	120	Projektas finansuotas 70 proc.
17.	Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centras	Maži darbai – dideli pokyčiai	1520	1520	1064	120	Projektas finansuotas 70 proc.
18.	Marijampolės moksleivių kūrybos centras	Žalia Marijampolė	1500	1500	1050	120	Projektas finansuotas 70 proc.
19.	Marijampolės Rygiškių Jono gimnazija	Žmogus ir gamta: Harmonija ar konfliktas	1490	1490	348	100	Medelių ir žygiui reikalingo inventoriaus įsigijimas nefinansuojamas. Finansuota 40 proc. be medelių ir inventoriaus žygiui.
20	Sasnavos kraštiečių stuba	Žalia palapinė	1165	1165	0	80	Finansavimas neskirtas
21	Asociacija „Sūduvos krašto mylėtojai“	Sūduvos krašto – Buktos dvaro – viešųjų erdvių priežiūra 2025	4000	4000	0	70	Finansavimas neskirtas

22	Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmų Marijampolės filialas	Tvarumo banga	3990	3990	0	70	Finansavimas neskirtas
23	Tursučių kaimo bendruomenė	Tvari žaluma	312	312	0	0	Pušų sodinukus galima įsigyti iš kitos priemonės. Paraiška nefinansuota
Iš viso:			41725,14	41725,14	17533,2		

1.3. Dėl Paraiškų vertinimo reglamentavimo

Išanalizavus Tvarkos aprašo nuostatas, teikiame šiuos pastebėjimus:

Marijampolės savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos priemonių rengimo, finansavimo, vykdymo ir lėšų panaudojimo kontrolės tvarkos aprašo, patvirtinto Marijampolės savivaldybės tarybos 2019-11-25 sprendimu Nr. 1-321 „Dėl Marijampolės savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos priemonių rengimo, finansavimo, vykdymo ir lėšų panaudojimo kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ 19 punktas numato, kad Paraiškos visuomenės švietimo ir mokymo aplinkosaugos klausimais priemonėms ir kitoms aplinkosaugos priemonėms finansuoti svarstomos ir vertinamos pagal aprašo 17 punktą, kuriame nurodyta, kad Paraiškos visuomenės švietimo ir mokymo aplinkosaugos klausimais priemonėms ir kitoms aplinkosaugos priemonėms finansuoti teikiamos, vadovaujantis Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintais Marijampolės savivaldybės aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų rengimo, finansavimo ir kontrolės taisyklių reikalavimais.

Šie reikalavimai buvo patvirtinti Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2025-01-09 įsakymu Nr. DV-17 „Dėl Marijampolės savivaldybės aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų rengimo, finansavimo ir kontrolės taisyklių patvirtinimo“.

Tačiau tiek Tvarkos aprašo (Paraiškų vertinimas IV skyrius), patvirtinto Savivaldybės tarybos 2019-11-25 sprendimu Nr. 1-321, tiek Taisyklių, patvirtintų Savivaldybės administracijos direktoriaus 2025-01-09 įsakymu Nr. DV-17 nuostatos reglamentuoja Aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų vertinimo procedūras, tačiau šios nuostatos nėra tarpusavyje suderintos. O Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2025-01-22 įsakymu Nr. DV-61 „Dėl aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų vertinimo komisijos sudarymo ir komisijos darbo reglamento tvirtinimo“ patvirtinto komisijos darbo reglamento nuostatos (5 punktas) reglamentuoja Paraiškų surinktų balų vertinimą.

Susipažinus su viešai skelbiama informacija Marijampolės savivaldybės interneto svetainėje²⁶ nustatėme, kad skelbime nurodyta, kad Konkursas organizuojamas ir projektų atranka vykdoma vadovaujantis: Marijampolės savivaldybės aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų rengimo, finansavimo ir kontrolės taisyklėmis, patvirtintomis Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2025 m. sausio 09 d. įsakymu Nr. DV-17 ir kitais teisės aktais.

Prie skelbime nurodytų teisės aktų nėra nurodyto/skelbiamo Marijampolės savivaldybės tarybos 2019-11-25 sprendimo Nr. 1-321 ir Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2025-01-22 įsakymo Nr. DV-61 „Dėl aplinkosauginio švietimo, aplinkosaugos projektų vertinimo komisijos sudarymo ir komisijos darbo reglamento tvirtinimo“.

Atkreipiamė dėmesį, kad Komisija vertindama Paraiškas nesivadovavo Tvarkos aprašo nuostatomis, o Paraiškas vertino vadovaudamasi minėtomis Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintomis taisyklėmis, pvz. finansuotos Paraiškos, kurių priemonės buvo numatyta vykdyti ne Marijampolės savivaldybės teritorijoje (Tvarkos aprašo 22.4 p.). Ekskursijos į Kuršių Neriją, Šalčininkų kraštą, Anykščių kraštą, Žuvinto rezervatą ir kt., kurios iš dalies prisideda prie mokymosi aplinkosaugos

²⁶ <https://www.marijampole.lt/naujienos/4/skelbiamas-2025-metu-aplinkosauginio-svietimo-aplinkosaugos-projektu-finansavimo-konkursas:16835>;

klausimais, ir prie bendruomenių stiprinimo, skatina bendravimą, kuria naujus socialinius ryšius ir stiprina jau esamus.

Taip pat nėra suderinamumo dėl Paraiškų nefinansavimo/netinkamumo kriterijų (Tvarkos aprašo 23 p. numato kokiais atvejais Pareiškėjų projektams finansavimas neskiriamas, o Taisyklių 16 p. numato, aplinkybes kada juridinis asmuo negali dalyvauti konkurse ir teikti paraišką. Tačiau kai kurios nuostatos dubliuojasi, pvz. Tvarkos aprašo 23 p. numato, kad Pareiškėjų projektams *finansavimas neskiriamas*, jeigu: 23.1. pareiškėjas paraiškoje arba jos prieduose pateikė klaidinančią arba melagingą informaciją; o Taisyklių 16 p. numato, kad *juridinis asmuo negali dalyvauti konkurse ir teikti paraišką*, jeigu yra bent viena iš šių aplinkybių: 16.5. juridinis asmuo, teikdamas paraišką, pateikė tikrovės neatitinkančius duomenis arba suklastotus dokumentus;) ir kt.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta vertiname, kad Tvarkos aprašo nuostatos turi būti aiškos ir nedviprasmiškos. Teisėkūros aiškumo ir sistemiškumo principai įpareigoja teisėkūros subjektą nustatyti tokį teisinį reguliavimą, pagal kurį teisinis reguliavimas būtų išdėstytas glaustai, suprantamai, tiksliai. Teisės normos turi būti aiškos, nedviprasmiškos, vienodai suprantamos visiems subjektams, kuriems jos skirtos, teisės nuostatos turi būti parengtos sistemškai ir derėti tarpusavyje.

Siekiant, kad Paraiškų teikėjai galėtų pateikti tinkamas Paraiškas, o Komisija galėtų tinkamai įvertinti gautas Paraiškas, taip išvengiant Paraiškų teikėjų ir Savivaldybės administracijos ginčų bei netinkamo Paraiškų įvertinimo, manome, kad tikslinga pakoreguoti minėtų Tvarkos aprašų nuostatas, jog jos būtų aiškos, tikslios ir tarpusavyje derėtų.

2. Kitų aplinkosauginių priemonių, kurioms įgyvendinti panaudotos SAARSP lėšos vertinimas

2.1. Invazinių rūšių kontrolės priemonių įgyvendinimas

Invazinių rūšių kontrolės priemonėms įgyvendinti 2024 metais skirta 33881,00 Eur šios lėšos buvo panaudotos Sosnovskio barščio naikinimui cheminėmis augalų apsaugos priemonėmis - herbicidais, pjaunant žolę Liudvinavo, Marijampolės, Šunskų, Sasnavos, Igliaukos, Mokolų seniūnijose. Darbus pagal pateiktus darbų priėmimo-perdavimo aktus atliko UAB „Arbora“ (8 lentelė).

8 lentelė. lėšos skirtos Invazinių rūšių kontrolės priemonėms įgyvendinti 2024 metais

Eil. Nr.	Seniūnija	Pjovimas, ha	Kaina ha/Eur	Atliktų darbų kaina, Eur	Invazinio augalo purškimas herbicidais ha	Kaina ha/Eur	Atliktų darbų kaina Eur	Iš viso, Eur
1.	Igliaukos sen.	0,52	429,55	223,37				223,37
2.	Liudvinavo sen.				1,08	304,92	329,31	329,31
3.	Sasnavos sen.				3,53	304,92	1076,37	1076,37
4.	Mokolų sen.	1,3	429,55	558,42	0,7	304,92	213,44	771,86
5.	Šunskų sen.	7,48	429,55	3213,03	38,57	304,92	11760,77	14973,80
6.	Marijampolės sen.	6,112	429,55	2625,41	45,523	304,92	13880,87	16506,28
Iš viso:		X	X	6620,23	X	X	27260,76	33880,99

Invazinių rūšių kontrolės priemonių įgyvendinimo darbams 2025 metais numatyta skirti 79,0 tūkst. Eur.

2.2. Gyventojams priklausančių asbesto turinčių gaminių atliekų tvarkymas

2024 m. Aplinkos kokybės gerinimo ir aplinkos apsaugos priemonei gyventojams priklausančių asbesto turinčių gaminių atliekų tvarkymui skirta 39 282,00 Eur.

Vykdam šią priemonę buvo atliekamas asbesto turinčių gaminių atliekų pasikrovimas surinkimo vietose, transportavimas ir utilizavimas iš individualių namų ūkių. Viso buvo surinkta ir utilizuota 160,86 tonų asbesto turinčių atliekų iš Marijampolės savivaldybės gyventojų. Vienos tonos šių atliekų surinkimas ir utilizavimas kainavo 244,20 Eur.

Vertinimo metu patikrinome Asbestinio šiferio atliekų surinkimo, transportavimo ir saugaus šalinimo paslaugų perdavimo – priėmimo aktus, kuriuose nurodyti asmenys ir jų adresai, iš kurių apvažiavimo būdu buvo surenkamos asbesto atliekos bei nurodomas jų kiekis; atliekų priėmimo deklaracijas; sąskaitas faktūras (9 lentelė).

9 lentelė. Asbestinio šiferio atliekų surinkimo, transportavimo priemonės vykdymas

Eil. Nr.	Paslaugų perdavimo – priėmimo aktas (asbesto atliekų iš gyventojų apvažiavimo būdu surinkimo ir perdavimo saugiam šalinimui žiniaraštis)	Nurodytas faktinis kiekis, t	Gyventojams priklausančių gaminių (asbesto) surinkimo sąrašas su perdavusių asbesto gaminius asmenų parašais	Atliekų priėmimo deklaracijos data, Nr.	Sąskaitos-faktūros Nr., data, suma Eur
1.	2024-11-26	76,32	2024-10-23-24; 2024-11-09-10	2024-11-10 Nr. 25,26,27; 2024-11-23 Nr. 29,30,31,32	2024-11-28 Nr. EKOSK Nr. 24001215; 18637,51 Eur
2.	2024-04-30	56,76	Nebuvo pateikta	2024-04-27 Nr. 1,2,3,4,5,6	2024-04-29 Nr. EKOSK Nr.24000299; 13860,91 Eur
3.	2024-05-23	27,78	Nebuvo pateikta	2024-05-19 Nr. 6,7,8	2024-05-31 Nr. EKOSK Nr.24000440; 6783,94 Eur
Iš viso:		160,86			39282,36

Vertinimo metu nustatyta, kad sulyginus pateiktą 2024-11-26 informaciją „Asbesto atliekų iš gyventojų apvažiavimo būdu surinkimo ir perdavimo saugiam šalinimui žiniaraštyje“ ir „Gyventojams priklausančių gaminių (asbesto) surinkimo sąrašus“ 2024-10-23/24 ir 2024-11-09/10 nustatyti neatitikimai. Asbesto atliekų iš gyventojų apvažiavimo būdu surinkimo ir perdavimo saugiam šalinimui žiniaraštyje 16 eil. gyventojas J.U nurodyta, kad išvežtų atliekų kiekis 1,9 t, o Gyventojams priklausančių gaminių (asbesto) surinkimo sąraše 17 eil. J.U nėra asmens parašo, kuris patvirtintų asbesto išvežimą. Atitinkamai 41 eil. gyventojas R.V. nurodyta, kad išvežtų atliekų kiekis 1,9 t, o Gyventojams priklausančių gaminių (asbesto) surinkimo sąraše 9 eil. R.V nurodyta, kad atliekos nepaimtos.

Sutarties²⁷ specialiųjų sąlygų 2.5 papunktyje numatyta, kad Paslaugų teikėjas Atliekas pasikrauna savo jėgomis sąraše nurodytose vietose į Atliekų transportavimo (vežimo) autotransportą. Įvertina kiekvieno atliekų turėtojo pateiktą atliekų preliminarų svorį, įrašo į Atliekų paėmimo perdavimo aktą, kurį pasirašo Paslaugų teikėjo atliekų surinkėjas ir Atliekų turėtojas. Vieną Atliekų paėmimo-perdavimo akto egzempliorių palieka atliekų turėtojui, kitą – pasilieka sau.

Dėl šių priežasčių nėra galimybės įsitinkinti ar tikrai buvo išvežta 3,8 t asbesto atliekų, nes Gyventojams priklausančių gaminių (asbesto) surinkimo sąraše nėra gyventojų parašų ar kitos informacijos apie šio kiekio išvežimą. Dėl šios priežasties galėjo būti sumokėta 927,96 Eur daugiau, nes galimai paslauga nebuvo suteikta.

Taip pat prie 2024-04-30 ir 2024-05-23 paslaugų perdavimo – priėmimo aktų (asbesto atliekų iš gyventojų apvažiavimo būdu surinkimo ir perdavimo saugiam šalinimui žiniaraščių) nebuvo pateikta Gyventojams priklausančių gaminių (asbesto) surinkimo sąrašų su perdavusių asbesto gaminius asmenų parašais, kurie patvirtintų, kad atliekos buvo paimitos ir išvežtos.

Gyventojams priklausančių asbesto turinčių gaminių atliekų tvarkymui 2025 metais numatyta skirti 31,0 tūkst. Eur.

2.3. Bešeimininkių atliekų išvežimo priemonės vykdymas

2024 m. Atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris nebeegzistuoja tvarkymo priemonių vykdymui skirta 17 560,00 Eur.

Vykdant šią priemonę, buvo atliekami atliekų surinkimo, transportavimo, perdirbimo kitokio naudojimo ar šalinimo darbai. Pagal sudarytą sutartį UAB „Ecoservice“ vykdė susikaupusių bešeimininkių atliekų išvežimą ir šalinimą pagal raštišką savivaldybės administracijos užsakymą, pagal gautus pranešimus iš Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos apsaugos ministerijos Kauno valdybos Marijampolės aplinkos apsaugos skyriaus.

Pagal pateiktus kovo, liepos, spalio mėn. atliktų darbų aktus ir valymo priežiūros paslaugų darbų pajamų suvestines, pateiktas sąskaitas už šias paslaugas sumokėta 13 634,36 Eur (10 lentelė).

10 lentelė. Bešeimininkių atliekų išvežimo priemonės vykdymas

Eil. Nr.	Bešeimininkių atliekų išvežimo pagal raštišką savivaldybės administracijos užsakymą atliktų darbų akto data, Nr.	Atlikti darbai	Šaligatvių, laiptų, stovėjimo aikštelių ir žaliųjų plotų valymo priežiūros paslaugų darbų pajamų suvestinių data, Nr.	Plotas (m ³) X kaina (Eur)	Iš viso suma, Eur
1.	2024-04-01 Nr. 233	Bešeimininkių atliekų išvežimas ir šalinimas bendro naudojimo teritorijų: Vasaros g., Sasnavos g. J. Ambrazevičiaus -Brazaičio g. Vytauto g.,	2024-04-01 Nr. 23	75,9 x 35,55	2898,23

²⁷ Paslaugų pirkimo-pardavimo sutartis 2024-03-27 Nr. AS-119(5.44 E) (asbesto turinčių gaminių atliekų surinkimo iš gyventojų Marijampolės savivaldybėje, transportavimo bei šalinimo paslaugos) 2024-03-27 Nr. AS-119(5.44 E);

		Šermukšnių g., Marių g., Dybakalnio g. Kuktų k.			
2.	2024-08-01 Nr. 284	Igliškėlių k., Vytauto g., Jono Prano Aleksos g., Marių g., P. Armino g., Pašėšupio parkas, Vasaros g., Gedimino g.	2024-08-01 Nr. 27	61,45x38,36	2357,04
3.	2024-11-04 Nr. 218	Padovinio g. Putriškių km. Patašinės sen.; Vytauto g., Jono Prano Aleksos g., Vasaros g., P. Armino g.	2024-11-04 Nr. 30	218,45x38,36	8379,74
Iš viso:				355,8	13634,36

Padangų atliekų surinkimui, transportavimui panaudota 3738,86 Eur. Pagal sudarytą sutartį UAB „Antrinio perdirbimo grupė“ vykdo numatytą priemonę padangų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, surinkimą ir tvarkymą.

2024 m. išvežta ir sutvarkyta 20,67 tonų bešeimininkių padangų. Vertinant iš kur surinkta padangų atliekos nustatėme, kad 18,58 tonų buvo surinkta iš Gudelių sen. Vytauto g. ir Žaliosios g., 1,44 tonų iš Palių g. Igliškėliuose ir tik 0,65 tonos Marijampolės mieste (11 lentelė).

11 lentelė. Padangų atliekų surinkimo, transportavimo priemonės vykdymas

Eil. Nr.	Padangų priėmimo aktai data ir Nr.	Atliekų vežimo lydraščiai data Nr.	Atliktų darbų perdavimo - priėmimo aktai data ir Nr.	Atliekų susidarymo vieta	Atliekų kiekis t.	PVM sąskaita faktūra Nr. data kaina už paslaugas Eur
1.	2024-06-28 Nr.10305	2024-05-29 Nr. LT14401, LT14400	2024-06-28 Nr. AK2024/06/28-8	Stalupėnų g. Vokiečių g. Marijampolė	0,35	2024-06-28 Nr.003129 63,31
2.	2024-07-31 Nr.10313	2024-07-04 Nr.LT14654, 2024-07-25 Nr. LT14800, 2024-07-25 Nr.LT14798	2024-07-31 Nr.AK2024/07/31-4	Fabriko skg.; Vytautog.8; Gudeliai; Palių g. Igliškėliai	3,75(2,01 Gudeliai, 0,3 Marijampolė, 1,44 Igliškėliai)	2024-07-31 Nr.003134 678,33
3.	2024-08-30 Nr. LT10488	2024-08-26 Nr. LT14996	2024-08-30 Nr.AK2024/08/30-4	Žalioji g. Gudeliai	2,360	2024-08-30 Nr.003144 426,89
4.	2024-11-29 Nr. LT10796	2024-09-03 Nr.LT15052, 2024-11-29 Nr. LT15722, 2024-11-12 Nr.LT15571, 2024-10-28 Nr.LT15450, 2024-11-29 Nr.LT15727 2024-11-25 Nr.LT15677	2024-11-29 Nr.AK2024/11/29-6	Žalioji g. Gudeliai	14,210	2024-11-29 Nr.003170 2570,33
Iš viso:					20,67	3738,86

Padangų atliekų surinkimo, transportavimo priemonių vykdymui 2025 metais numatyta skirti 5,0 tūkst. Eur

2.4. Aplinkos monitoringo, prevencinės aplinkos atkūrimo priemonių vykdymas. Avarinių padarinių likvidavimas

2024 m. Aplinkos monitoringo, prevencinės aplinkos atkūrimo priemonių vykdymui panaudota 17 783,00 Eur. Buvo atliekamas savivaldybės aplinkos monitoringo programos parengimo pagal bendruosius savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatus ir jų įgyvendinimo, bei sorbentų ir kitų priemonių, reikalingų avarijų padariniams likviduoti, pirkimas.

Triukšmo monitoringas vykdytas 12 vietų. Matavimai buvo atliekami pavasarį, vasarą ir rudenį dienos, vakaro ir nakties metu. Triukšmo vietų skaičius kiekvienas metais yra stabilus, t. y. 12 vietų, iš kurių 8 vietos tos pačios visą monitoringo programos laiką, o 4 vietos keičiasi kas dvejus metus (5 priedas). 2024 m. parengtos Triukšmo monitoringo Marijampolės miesto savivaldybės teritorijoje pavasario, vasaros ir rudens sezonų ataskaitos. Papildomas triukšmo monitoringas dieninis ir vakarinis buvo atliktas dėl rampų keliamo triukšmo Partizanų g. ir parengta ataskaita. Parengta bendra triukšmo monitoringo Marijampolės miesto savivaldybės teritorijoje ataskaita už 2024 m. Vykdam šią priemonę atliktas paviršinių vandens telkinių monitoringas 16 vietovių. Šios priemonės vykdymui 2024 m. panaudota 14 504,00 Eur. Priemonę vykdė UAB „Saugalita“ ir VŠĮ „Ephitas“ (12 lentelė).

12 lentelė. Triukšmo monitoringo 2024 metais vykdymas

Eil. Nr.	Paslaugos teikėjas	Parengtos ataskaitos	Paslaugų perdavimo - priėmimo akto data	Paslaugų atlikimo laikas	PVM sąskaita faktūra Nr., data, kaina, Eur
1.	VŠĮ „Ephitas“	Parengta 2023 metų Marijampolės savivaldybės paviršinių vandens telkinių monitoringo ataskaita	2024-01-15	2023 m. Marijampolės savivaldybės paviršinių vandens telkinių monitoringo vykdymo paslaugos	2024-01-15 TKJ Nr. 21300 9058,54
2.	UAB „Saugalita“	Triukšmo monitoringo Marijampolės miesto savivaldybės teritorijoje 2024 m. pavasario sezono metu ataskaita	2024-05-07	Triukšmo monitoringo programos vykdymas atlikti matavimai nuo 2024-03-01 iki 2024-05-31	2024-05-07 SLT Nr. 0019412 1179,75 Eur
3.	UAB „Saugalita“	Marijampolės savivaldybės triukšmo monitoringo paslauga dėl riedučių, riedlenčių ir BMX dviračių rampų keliamo	2024-06-26	Triukšmo monitoringo paslauga rampų keliamo triukšmo Partizanų g.	2024-06-26 SLT Nr. 0019550 726,00 Eur

		triukšmo Partizanų g. ataskaita			
4.	UAB „Saugalita“	Triukšmo monitoringo Marijampolės miesto savivaldybės teritorijoje 2024 m. vasaros sezono metu ataskaita	2024-08-21	Triukšmo monitoringo programos vykdymas, atlikti matavimai nuo 2024-06-01 iki 2024-08-31	2024-08-26 SLT Nr. 0019676 1179,75 Eur S-toje nurodyta, kad paslauga atlikta 2024-03-01-2024-05-31, (sutampa su 2 eil. nurodyta s-ta)
5.	UAB „Saugalita“	Triukšmo monitoringo Marijampolės miesto savivaldybės teritorijoje 2024 m. rudens sezono metu ataskaita	2024-12-02	Triukšmo monitoringo programos vykdymas, atlikti matavimai nuo 2024-09-01 iki 2024-11-30	2024-12-06 SLTNr.0019905 2359,5 Eur
Iš viso:					14503,54

UAB „Saugalita“ pateiktoje Marijampolės savivaldybės triukšmo monitoringo paslaugos dėl riedučių, riedlenčių ir BMX dviračių rampų keliamo triukšmo Partizanų g. ataskaitoje, nurodytas užsakovas Klaipėdos savivaldybė. Dėl šio priežasties yra rizika, kad ataskaitoje gali būti pateikta duomenys apie Klaipėdos miesto rodiklius.

Paslaugų perdavimo-priėmimo 2024-08-21 akte nurodyta, kad Triukšmo monitoringo programos vykdymas, atlikti matavimai nuo 2024-06-01-2024-08-31, tačiau pateiktoje 2024-08-26 sąskaitoje faktūroje Nr. SLT Nr. 0019676 nurodyta, kad paslauga atlikta 2024-03-01 – 2024-05-31, kaip ir 2024-05-07 Nr. SLT Nr. 001941.

2024 m. Sorbentų ir kitų priemonių, reikalingų avarijų padariniams likviduoti, pirkimui bei avarijų likvidavimui panaudotų sorbentų utilizavimui panaudota 3 279,00 Eur.

Aplinkos monitoringo, prevencinės aplinkos atkūrimo priemonių vykdymui 2025 metais numatyta skirti 22,0 tūkst. Eur.

2.5. Želdynų ir želdinių apsauga, tvarkymas, būklės stebėjimas, inventorizacija, želdinių kūrimas, želdinių veisimas

2024 m. didžiausia dalis SAARS programos lėšų panaudota „Želdynų ir želdinių apsauga, tvarkymas, būklės stebėjimas, inventorizacija, želdinių kūrimas, želdinių veisimas“ priemonei vykdyti 247 750,00 Eur, iš jų:

- 94 303,00 Eur naujų želdinių įsigijimas ir veisimo darbai;
- 118 855,00 Eur pavojų keliančių ir sergančių medžių šalinimo darbai, medžių ir krūmų genėjimo, medžių gyvybingumo palaikymo ir šakų smulkinimo darbai;
- 29 800,00 Eur želdynų ir želdinių inventorizacija;
- 4 792,00 Eur želdynų ir želdinių būklės stebėsena.

2024 m. įsigyta ir pasodinta 1 133 vnt. želdinių (medžių ir krūmų) už 44 603,38 Eur:

- 892 vnt. mieste;
- 179 vnt. perduota bendruomenėms;
- 62 vnt. kaimiškose seniūnijose.

Bendro naudojimo gėlynų apsodinimui gėlių sodinukams įsigyti skirta 59 900,87 Eur, iš jų 49 699,79 Eur iš SAARS programos lėšų. 2024 m. įsigyta 108 272 vnt. gėlių sodinukų, kurie buvo pasodinti bendro naudojimo gėlynuose (priedas Nr. 6). Vertinant bendro naudojimo gėlynų apsodinimo ir gėlių įsigijimo priemonę nustatėme, kad 2024 m. buvo įsigyta 108 272 vnt. gėlių sodinukų, o pagal pateiktas sąskaitas pasodinta 121 480 vnt. gėlių.

13 lentelė. Gėlių įsigijimo kiekių palyginimas su pirkimo dokumentais

Eil. Nr.	Augalų rūšis	Sutartis	Numatyta sutarties sąlygose kiekis vnt.	Nupirktas faktiškai kiekis vnt.	Želdynų tvarkymo akto data ir Nr.	Pastabos
1.	Krokai	UAB „Kelranga“ 2024-07-13 As-271(5.44) E)	1000	40000	2024 m. spalio mėn. Nr. 4	
2.	Tulpės	UAB „Kelranga“ 2024-07-13 As-271(5.44) E)	600	5900	2024 m. lapkričio mėn. Nr. 5	
3.	Hiacintai	UAB „Kelranga“ 2024-07-13 As-271(5.44) E)	Nėra	7650	2024 lapkričio mėn. Nr.5	
4.	Tulpės	UAB „Ecoservice“ 2023-06-06 Nr. AS-243	400	19150	2024-11-04 Nr. 14	
5.	Našlaitės	UAB „Ecoservice“ 2023-06-06 Nr. AS-243	7200	23018	2024-04-30 Nr. 08	Ūkininkas A.J. pateikė pasiūlymą 18000 vnt. po 0,45 Eur.
5.	Krūminės pelargonijos	UAB „Ecoservice“ 2023-06-06 Nr. AS-243	600	1865	2024-05-31 Nr. 09	
6.	Svyrančios pelargonijos	UAB „Ecoservice“ 2023-06-06 Nr. AS-243	210	459	2024-05-31 Nr. 09	
7.	Gėlių sodinimas	UAB „Ecoservice“ 2023-06-06 Nr. AS-243	8500	23018	2024-04-30 Nr. 08	

Atsižvelgiant į 13 lentelėje nurodytus pirkimo sąlygose numatytus ir faktiškai įsigytus sodinukų kiekius, kurie skiriasi keletą ar keliolika kartų, manome, kad orientaciniai kiekiai turėtų būti kuo tikslesni. Orientacinių kiekių paskirtis turi padėti tiekėjams suprasti galimą pirkimo mastą, kuo tiksliau

apskaičiuoti vieneto kainą ir įsivertinti rizikas. Orientaciniai kiekiai turi būti pagrįsti realiais poreikiais ir ankstesnių laikotarpių duomenimis bei prognozėmis. Labai didelis nukrypimas nuo orientacinių kiekių vertinamas kaip planavimo trūkumas.

Vertinant gėlių įsigijimą, nustatėme, kad buvo įsigyta 23018 vnt. našlaičių po 0,52 Eur ir sumokėta 11976,27 Eur, kai tuo tarpu iš kito teikėjo įsigytų 2314 vnt. našlaičių kaina 0,45 Eur. Vertinant tai, kad buvo galima įsigyti našlaičių sodinukus pigiau, būtų sutaupyta 1618,17 Eur.

Pavojų keliančių ir sergančių medžių šalinimo darbai, medžių ir krūmų genėjimo, medžių gyvybingumo palaikymo ir šakų smulkinimo darbams atlikti panaudota 118 855,00 Eur. Pateiktoje ataskaitoje nurodyta 118855 Eur, o pagal ataskaitoje pateiktas sąskaitas suma sudaro 128690,9 Eur (14 lentelė). Skirtumas 9835,9 Eur apmokėtas iš savivaldybės biudžeto kitos programos lėšų.

2024 m. nupjauti 168 medžiai. Už jų nupjovimą sumokėta 11 337,79 Eur, už medienos išvežimą (362,45 m³) – 5 597,01 Eur, medienos smulkinimą (324 m³) – 3 322,17 Eur.

Už medžių ir krūmų laistymą sumokėta 22 390,86 Eur.

14 lentelė. 2024 m. Želdinių ir želdynų priežiūros darbų atlikimas

Eil. Nr.	Želdinių ir želdynų priežiūros paslaugų aktas data Nr.	Darbų pobūdis	Suteiktų paslaugų vertė Eur	PVM sąskaita faktūra Nr. data
1.	2024-02 Nr. 1	Medžių nupjovimas, medžių genėjimas, medienos pervežimas, medžių vėjolaužų sutvarkymas, kelmų šalinimas ir kt.	13809,23	2024-02-29 GRI NR.0017100
2.	2024-05 Nr. 4	Medžių nupjovimas, medžių genėjimas, medžių vėjolaužų sutvarkymas, kelmų šalinimas, medžių ir krūmų laistymas	13013,7	2024-05-31 GRI NR.0017289
3.	2024-06-18	Medžio kamieno apsauga (priemonė)	763,20	2024-06-18 LAN NR. 834334
4.	2024-07 Nr. 6	Medžių nupjovimas, medžių genėjimas, medžių vėjolaužų sutvarkymas, kelmų šalinimas, medžių ir krūmų laistymas	21189,14	2024-07-31 GRI NR.0017448
5.	2024-08 Nr. 7	Medžių nupjovimas, medžių genėjimas, medžių vėjolaužų sutvarkymas, kelmų šalinimas, medžių ir krūmų laistymas, šakų išvežimas	24267,03	2024-08-30 GRI NR.0017520
6.	2024-09 Nr. 8	Medžių nupjovimas, medžių genėjimas, medžių vėjolaužų sutvarkymas, kelmų šalinimas, medžių ir krūmų laistymas, šakų išvežimas	17197,52	2024-09-30 GRI NR.0017588
7.	2024-10 Nr. 9	Medžių nupjovimas, medžių genėjimas, medžių vėjolaužų sutvarkymas, kelmų šalinimas, medžių ir krūmų laistymas, šakų išvežimas	16590,08	2024-10-31 GRI NR.0017680
8.	2024-11 Nr. 11	Medžių nupjovimas, medžių genėjimas, medžių vėjolaužų sutvarkymas, kelmų frezavimas, medžių ir krūmų laistymas.	10092,37	2024-11-30 GRI NR.0017788
9.	2024-12 Nr. 12	Medžių atžalų ir tankiai suaugusių medžių pjovimas, medžių pjovimas, medžių genėjimas, Medžių, vėjolaužų sutvarkymas, kelmų frezavimas.	11768,64	2024-12-17 GRI NR.0017834
Iš viso:			128690,9	

2024 m. vykdant želdynų inventorizacijos priemonę suinventorizuota 58,24 ha Marijampolės savivaldybės teritorijos želdynų, iš jų:

- 30,69 ha atnaujinta želdynų inventorizacija mieste (Mokolų, Rygiškių Jono, Jeruzalės, Vaižganto parkai; Dramos teatro, Dariaus ir Girėno, tremtinių skverai, Dariaus ir Girėno g. daugiabučių kvartalas, Sūduvos ir Rygiškių Jono gimnazijų teritorijos ir kt.);
- 27,56 ha suinventorizuoti naujų želdynų plotai kaimiškose seniūnijose (Mokolų seniūnijoje, Igliaukos seniūnijoje, Patašinės seniūnijoje).

Inventorizaciją atliko MB „Snaputis“ už atliktus darbus sumokėta 29 800 Eur.

Želdynų ir želdinių būklės stebėsenai vykdyti panaudota 4 792,00 Eur. Želdynų ir želdinių būklės stebėseną vykdyta 6 pastovaus stebėjimo taškuose: Kauno g. Rygiškių Jono parke, Poezijos parke, J. Basanavičiaus aikštėje, P. Butlerienės g. Vytauto Didžiojo parke.

Želdynų ir želdinių apsaugai, tvarkymui, būklės stebėjimui, inventorizacijai, želdinių kūrimui, želdinių veisimui 2025 m. numatyta skirti 219,1 tūkst. Eur.

3. Projektų kontrolės ir atskaitomybės vertinimas ir viešinimas

Marijampolės savivaldybės tarybos sprendimu²⁸ patvirtintas Marijampolės savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos priemonių rengimo, finansavimo, vykdymo ir lėšų panaudojimo kontrolės tvarkos aprašas, kuris apibrėžia programos pajamų ir išlaidų planavimą, sąmatos rengimą ir tvirtinimą, paraiškų priėmimą, paraiškų vertinimą, SAARSP priemonių vykdymą ir kontrolę; SAARSP vykdymo ataskaitų rengimą ir tvirtinimą; atsakomybę.

Lėšas projektų vykdytojams Marijampolės savivaldybės administracija perveda pagal pasirašytą sutartį ir jos priedus. Su visais projektų vykdytojais pasirašytos sutartys, sutartyse nurodyta kokioms projekto veikloms gali būti naudojamos projekto lėšos.

Projektų vykdytojai pateikė Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitas forma Nr. 2, biudžeto lėšų panaudojimą patvirtinančius dokumentus, kitus dokumentus susijusius su lėšų panaudojimu.

Projektų vykdytojai įgyvendinę projektus pateikė ataskaitas apie veiklos vykdymą, naudą, pasiektus rezultatus ir vertinimo kriterijus.

Visi projektų vykdytojai supažindino visuomenę savo įstaigos interneto svetainėje ar per žiniasklaidos priemones apie vykdytą projektą iš SAARSP lėšų.

Savivaldybės kontrolierė

Jolanta Zubienė

²⁸ Marijampolės savivaldybės tarybos 2019-11-25 sprendimas Nr. 1-321 „Dėl Marijampolės savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos priemonių rengimo, finansavimo, vykdymo ir lėšų panaudojimo kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“;

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Veiksmas /Priemonės/ Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Asmenys, atsakingi už rekomendacijų įgyvendinimą
1.	Siekiant efektyvesnio SAARSP lėšų panaudojimo, vertinti visas pateiktas aplinkosauginio švietimo ir aplinkosaugos projektų paraiškas, kad būtų suteikta galimybė vykdyti įvairesnius aplinkosauginio švietimo ir aplinkosaugos projektus.	Bus vertinamos visos pateiktos aplinkosauginio švietimo ir aplinkosaugos projektų paraiškos, siekiant suteikti galimybę visiems pareiškėjams įgyvendinti įvairesnius aplinkosauginio švietimo ir aplinkosaugos projektus.	Nuo 2025-09-22	Aplinkotvarkos ir infrastruktūros skyrius Vyr. specialistė Inesa Mažėtienė
2.	Vykdamas asbesto atliekų iš gyventojų apvažiavimo būdu surinkimo ir perdavimo saugiam šalinimui priemonę reikalauti, kad būtų laikomasi sutarties reikalavimų, kad pateiktas atliekų kiekis dokumentuose būtų patvirtintas atliekų turėtojų parašais, kurie patvirtintų, kad atliekos buvo paimtos ir išvežtos.	Parengtas ir paslaugos tiekėjui išsiųstas raštas, informuojantis, kad nuo 2025 m. spalio mėnesio prie atliktų darbų dokumentų bus privaloma pridėti: vietos nuotrauką su aiškiai matomu adresu ir data, patvirtinančią, kad atliekos užfiksuotos konkrečioje vietoje. Šis papildomas reikalavimas bus taikomas kaip privaloma sąlyga, tikrinant darbų atlikimo pagrįstumą.	Nuo 2025-10-01	Aplinkotvarkos ir infrastruktūros skyrius Vyr. specialistė Inesa Mažėtienė
3.	Aplinkos kokybės gerinimo ir apsaugos priemonės yra svarbios ir aktualios visiems gyventojams, todėl turi būti imamasi priemonių kad planuojamos lėšos būtų nukreipiamos tikslingai, ir jos užtikintų maksimalų programos lėšų panaudojimą, nes kiekvienais metais lieka nepanaudotų SAARSP lėšų likučiai nuo 22,6 tūkst. Eur iki 125,7 tūkst. Eur.	Užtikrinsime, kad planuojamos SAARSP lėšos būtų nukreipiamos į labiausiai poveikį turinčias priemones ir projektus. Kasmet analizuosime nepanaudotų lėšų priežastis ir teiksime pasiūlymus dėl naujų priemonių įtraukimo SAARSP programą dėl jų mažinimo.	Nuo 2025-09-22	Aplinkotvarkos ir infrastruktūros skyrius Vedėja Roberta Kelertienė
4.	Techninėse sąlygose perkamų sodinukų orientacinius kiekius numatyti kuo tikslesnius, atsižvelgiant į realius poreikius, ankstesnių laikotarpių duomenis ir prognozes.	Rengdami sekančių pirkimų technines sąlygas sodinukų pirkimui, iki pirkimo pradžios bus atliktos ankstesnių laikotarpių sodinukų sunaudojimo analizės. Remiantis turimais	Iki 2027-06-30	Aplinkotvarkos ir infrastruktūros skyrius Vyr. specialistė Violeta Sagaitienė

		duomenimis ir prognozuojamais poreikiais bus nustatomi kuo tikslesni sodinukų kiekiai.		Vyr. specialistė Laurita Juodzevičienė
5.	Patikslinti Tvarkos aprašų nuostatas dėl Paraiškų teikimo ir vertinimo pagal audito ataskaitoje pateiktas pastabas.	Bus parengti Tvarkos aprašų nuostatų pakeitimai pagal audito ataskaitoje pateiktas pastabas. Pakeitimai bus suderinti su susijusiais padaliniais ir Teisės skyriumi. Parengti patikslinti Tvarkos aprašai bus teikiami tvirtinti savivaldybės tarybai bei Administracijos direktoriui.	Iki 2026-06-01	Aplinkotvarkos ir infrastruktūros skyrius Vyr. specialistė Inesa Mažėtienė

PRIEDAI

1 priedas

Santrumpos ir sąvokos

SAARSP – Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa.

Aplinkos apsauga – aplinkos saugojimas nuo fizinio, cheminio, biologinio ir kitokio poveikio ar pasekmių, atsirandančių įgyvendinant planus ir programas, vykdančią ūkinę veiklą ar naudojant gamtos išteklius.

Želdynas – ne mažesnis kaip 0,05 hektaro želdinių žemės sklypas, kuriame gali būti mažųjų kraštovaizdžio architektūros, inžinerinių ir laikinų statinių.

Želdiniai – žmogaus pasėti ar pasodinti medžiai (tarp jų ir pasodinti pavieniai ar natūraliai išaugę), krūmai, krūmokšniai, puskrūmiai, lianos ir žoliniai augalai.

Želdynų apsauga – veiksmų ir priemonių visuma, užtikrinanti želdynų kompozicijos, medžių ir krūmų įvairovės ir sveikumo išsaugojimą ir palaikymą.

Želdyno kūrimas – želdyno projekto rengimas ir įgyvendinimas.

Želdyno tvarkymas – želdyno augalijos, mažosios kraštovaizdžio architektūros ir inžinerinių statinių reikiamos būklės palaikymas ar atkūrimas vadovaujantis želdyno tvarkymo projektu.

Aplinkos stebėseną (monitoringas) – sistemingas aplinkos bei jos elementų būklės ir kitimo stebėjimas, antropogeninio poveikio įvertinimas ir prognozė.

Vertinimo apimtis ir metodai

Vertinimo tikslas – įvertinti, ar Aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa vykdoma efektyviai ir rezultatyviai.

Pagrindiniai vertinimo klausimai:

- ar Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų skirstymo procesas užtikrina skaidrumą ir objektyvumą;
- ar Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos naudojamos efektyviai;
- ar Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos vykdymas orientuotas į rezultatus.

Vertinami subjektai – Marijampolės savivaldybės administracija.

Vertinamasis laikotarpis – 2024 – 2025 m. Palyginimui ir analizei naudojami 2022 – 2023 m. duomenys.

Vertinimo duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
<u>Dokumentų peržiūra.</u> nagrinėjome Lietuvos Respublikos teisės aktus, Savivaldybės tarybos sprendimus, savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus ir kitus dokumentus, susijusius su aplinkos apsauga, taip pat kitus dokumentus, reglamentuojančius SAARSP įgyvendinimą. <u>Duomenų analizė:</u> Analizavome: strateginius, veiklos planus, sąmatas, ataskaitas, statistinius duomenis; kitų institucijų tyrimų, auditų duomenis, Savivaldybės internetinėje svetainėje skelbiamą informaciją, Valstybės kontrolės atliktų auditų rezultatus; <u>Pokalbiai (apklausos).</u> Bendravome su Viešosios tvarkos skyriaus vyr. specialiste atsakinga už SAARSP įgyvendinimą.	▪ Nustatyti ar Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų skirstymo procesas užtikrina skaidrumą ir objektyvumą
<u>Dokumentų peržiūra.</u> nagrinėjome Lietuvos Respublikos teisės aktus, Savivaldybės tarybos sprendimus, savivaldybės	▪ Nustatyti ar Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos

administracijos direktoriaus įsakymus ir kitus dokumentus, susijusius su aplinkos apsauga, taip pat kitus dokumentus, reglamentuojančius SAARSP įgyvendinimą. <u>Duomenų analizė.</u> Analizavome SAARSP priemonių vykdytojų pateiktus dokumentus, SAARSP ataskaitą. <u>Dokumentų peržiūra.</u> nagrinėjome Lietuvos Respublikos teisės aktus, Savivaldybės tarybos sprendimus, savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus ir kitus dokumentus, susijusius su aplinkos apsauga, taip pat kitus dokumentus, reglamentuojančius SAARSP įgyvendinimą. <u>Duomenų analizė.</u> analizavome su Darnios aplinkos programos Nr. 7 vykdymu susijusius dokumentus. <u>Pokalbiai (apklausos).</u> bendravome su Aplinkos apsaugos skyriaus specialiste atsakinga už SAARSP įgyvendinimą.	naudojamos efektyviai ▪ Nustatyti ar Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos vykdymas orientuotas į rezultatus
---	---

3 priedas

Marijampolės savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos 2022-2025 m. pajamų šaltiniai ir pajamų planai

Eil. Nr.	Pajamų šaltiniai	Planuojamos lėšos tūkst. Eur				Iš viso
		2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	
1.	Juridinių ir fizinių asmenų mokesčiai, mokami įstatymų nustatytais proporcijomis ir tvarka už teršalų išmetimą į aplinką.	242,3	305,0	348,0	359,0	1254,3
2.	Medžioklės plotų naudotojų mokesčiai, mokami įstatymų nustatytais proporcijomis ir tvarka už medžiojamųjų gyvūnų išteklių naudojimą	22,8	20,0	20,0	20,0	82,8
3.	Juridinių ir fizinių asmenų mokesčiai, mokami įstatymų nustatytais proporcijomis ir tvarka už valstybinius gamtos išteklius, išskyrus medžiojamųjų gyvūnų išteklius.	47,0	43,0	47,0	51,0	188,0
4.	Lėšos gautos kaip želdinių atkuriamosios vertės kompensacija	45,4	35,2	38,2	40,2	159,0
5.	Savanoriškos juridinių ir fizinių asmenų įmokos	0	0	0	0	0
6.	Kitos teisėtai gautos lėšos	0	0	0	0	0
	Iš viso pajamų	357,5	403,2	453,2	470,2	1684,1

4 priedas

Marijampolės savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos išlaidos 2022-2025 m.
(planas)

Priemonės Nr.	Išlaidų straipsniai	Planuojamos išlaidos, tūkst. Eur			
		2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.
07.02.03.01	1. Aplinkos kokybės gerinimo ir aplinkos apsaugos priemonių vykdymas,	23,0	68,4	104,0	120,0
	1.1 Smėlio, druskos ir purvo mišinio, kuris didina kietųjų dalelių koncentraciją ore, surinkimo iš miesto gatvių ir šalinimo darbai	10,0	10,0	10	10
	1.2 Invazinių rūšių kontrolės priemonių įgyvendinimo darbai	7,4	57,4	34	79,0
	1.2.1 t.sk. lėšų likutis laikotarpio pradžiai 2024-01-01			33,7	20
	1.3 Gyventojams priklausančių asbesto turinčių gaminių atliekų tvarkymas	5,6	1,0	60,0	31
07.02.03.02	2. <i>Atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris nebeegzistuoja tvarkymo priemonių vykdymas</i>	62,1	30,7	30,0	20,0
	2.1 Atliekų surinkimo, transportavimo, perdirbimo, kitokio naudojimo ar šalinimo darbai:	62,1	28,7	25,0	15,0
	2.1.1 t.sk. lėšų likutis 2022-01-01, 2023-01-01	8,1	10,0		
	2.2 Atliekų, kuriomis užteršta teritorija, nustatymo ir atliekomis užterštos teritorijos išvalymo ir sutvarkymo darbai	-	-	-	-
	2.3 Padangų atliekų surinkimas, transportavimas	-	2,0	5,0	5,0
07.02.03.03.	3. <i>Aplinkos monitoringo, prevencinės, aplinkos atkūrimo priemonių vykdymas</i>	73,8	19,0	19,0	22,0
	3.1 Savivaldybės aplinkos monitoringo programos parengimas pagal Bendruosius savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatus ir įgyvendinimas	4,8	19,0	15,0	22,0

	3.2 Sorbentų ir kitų priemonių, reikalingų avarijų padariniams likviduoti, pirkimas	69,0	-	4	-
07.02.03.04	4. Visuomenės švietimo ir mokymo aplinkosaugos klausimais priemonių vykdymas	22,5	20,6	24,0	32,0
	4.1 Tikslinių grupių vykdomų aplinkosauginių programų ir projektų įgyvendinimas	21,5	14,1	20,0	20,0
	4.2 Aplinkosaugos srities specialistų mokymas, kvalifikacijos kėlimas	-	1,0	1,0	1,0
	4.3 Knygų, plakatų, lankstinukų, bukletų, skrajučių ir spaudinių aplinkosaugine tema spausdinimo, leidybos, įsigijimo, platinimo darbai	1,0	1,0	1,0	1,0
	4.4 Visuomenės ir jos tikslinių grupių švietimas ir mokymas	-	4,5	2,0	10,0
01.01.01.02	5.Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa	73,3	96,6	107,5	92,4
	5.1 Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa:	73,3	96,6	107,5	92,4
	5.1.1 t.sk. lėšų likutis 2022-01-01-2024-01-01	6,4	20,0	20,9	2,4
07.02.03.05	6.Miško savininkų, valdytojų ir naudotojų, įgyvendinančių medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos miškui prevencijos priemonės, rėmimas	22,8	20,0	20,0	20,0
	6.1 Miško želdinių apdorojimas repelentais, aptvėrimas tvoromis ar apsauginėmis juostomis	18,2	10,0	15,0	15,0
	6.2Medžiojamųjų gyvūnų ūkiniams gyvūnams daromos žalos prevencijos priemonių įsigijimas ir įrengimas	4,6	10,0	5,0	5,0
07.02.03.06	7. Želdynų ir želdinių apsauga, tvarkymas, būklės stebėseną, inventorizacija, želdinių kūrimas, želdinių veisimas	91,8	188,6	274,4	219,1
	7.1Naujų želdinių įsigijimo ir veisimo darbai	30	40,0	94,7	60,0
	7.2 Pavojų keliančių ir sergančių medžių šalinimo darbai, medžių ir krūmų	55,6	113,4	144,9	117,3

	genėjimo, medžių gyvybingumo palaikymo ir šakų smulkinimo darbai:				
	7.2.1 t.sk. lėšų likutis 2022-01-01-2024-01-01	8,1	10,7	71,1	31,9
	7.3 Marijampolės savivaldybės želdynų ir želdinių inventorizacija	5,0	29,0	30	30
	7.4 Želdynų ir želdinių būklės stebėsenos plano parengimas	1,2	1,2	4,8	7,0
	7.5 Želdynų ir želdinių būklės stebėseną		5,0	-	4,8
07.02.03.07	8. Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonių vykdymas	10,8	0	-	-
	8.1 Atliekų surinkimo iš viešųjų teritorijų priemonių įsigijimas ir įrengimas	10,8	0	-	-
	Iš visos išlaidų	380,1*	443,9 **	578,9***	525,5****

*- Lėšų likutis 2022-01-01- 22,6 tūkst. Eur , pajamos 2022 m. 357,5 tūkst. Eur

** - Lėšų likutis 2023-01-01- 40,7 tūkst. Eur , pajamos 2023 m. 403,2 tūkst. Eur

** - Lėšų likutis 2024-01-01- 125,7 tūkst. Eur , pajamos 2024 m. 453,2 tūkst. Eur

*** - Lėšų likutis 2025-01-01- 55,3 tūkst. Eur , pajamos 2025 m. 470,2 tūkst. Eur

Marijampolės savivaldybės triukšmo tyrimo vietos

Eil. Nr.	2020–2025 m. monitoringo pastovios tyrimų vietos adresas
1.	Sporto g. ir Stoties g. sankryžos zona, Marijampolė. Triukšmo prevencijos zona
2.	Vilkaviškio g., Tarpučių g. ir Mokolų g. sankryžos zona, Marijampolė. Triukšmo prevencijos zona
3.	Gedimino g., Stoties g. ir Geležinkelio g. sankryžos zona, Marijampolė. Triukšmo prevencijos zona
4.	Marijampolės Ramybės parko teritorija, Marijampolė. Tylioji gamtos zona
5.	Sasnavos g. ir Pavasario g. sankryža, Marijampolė
6.	V. Kudirkos g. ir Dailidės g. sankryža, Marijampolė
7.	Marijampolės sav. Sasnavos pagrindinė mokykla, Sūduvos g. 46, Sasnavos mstl. Tylioji viešoji zona
8.	Marijampolės sav. Želsvos pagrindinė mokykla, Vinco Marazo g. 6, Želsvos k. Tylioji viešoji zona
	2024 m., 2025 m. papildomos tyrimų vietos
9.	Marijampolės socialinės pagalbos centras, Bažnyčios g. 19, Marijampolė
10.	Marijampolės sav. Mokolų progimnazija, Mokyklos g. 5. Mokolų k.
11.	Marijampolės sav. Liudvinavo Kazio Borutos gimnazija, Juozapavičiaus g. 1. Liudvinavo mstl.
12.	Šalia Suvalkijos socialinės globos namų teritorijos, P. Katiliaus g. 22, Katiliškių k.

Naujų želdynų įsigijimas ir veisimo darbai 2024 m.

	Bendro naudojimo teritorijų gėlynų įrengimo ir priežiūros atliktų darbų akto data ir Nr.	Įsigytų gėlių pavadinimas ir sodinimas	Įsigyta gėlių vnt.	Vnt. kaina su PVM Eur	Bendra kaina Eur	Gėlynų priežiūra, laistymas, tręšimas, kupolų gamyba
1.	2024-04-30 Nr. 08	Našlaičių	23018	0,5203	11976,27	
		Našlaičių sodinimas	23018	0,3025	6926,95	
		Narcizų sodinimas	1080	0,3025	326,7	
	Viso gėlių sodinukų*		23018*		19229,92	2197,96
2.	2024-05-10 Nr. 1	Našlaičių	1850	0,45	832,5	
	Viso gėlių sodinukų*		1850*		832,5	
3.	2024-05-31 Nr. 09	Gojinis šalavijas	534	1,3068	697,83	
		Verbena	72	1,0406	74,92	
		Šliaužiančioji šilingė	85	2,2385	190,27	
		Svyranti begonija	51	2,6015	132,67	
		Krūminė pelargonija	1865	1,9481	3633,20	
		Papartis	8	3,0008	24,0	
		Svyranti pelargonija	459	6,4977	2982,44	
		Lobelija	33	1,0406	34,34	
		Šėriuotoji soruolė	216	4,5496	982,71	
		Loburalija	180	1,9481	350,66	
		Soruolė	24	5,445	130,68	
		Serentis	720	0,7865	566,28	
		Skevola	525	1,9481	1022,75	
		rododendras	2	21,1266	42,25	
		Gėlių sodinimas	4844	0,3025	1465,31	
		Melsvių sodinimas	170	0,3025	51,43	
	Viso gėlių sodinukų*		4774*		12381,74	3142,85
	2024-06-10 Nr. 2	Našlaičių	464	0,45	209,25	
		Šalavijas mėlynžiedis	256	1,70	435,2	
		Krūminė pelargonija	180	2	360	
		Kietis daugiametis	68	2	136	

		Ipomėja	148	1,3	192,4	
		Šilokas	12	2	24	
		Pategoninė verbena	55	4	220	
		Kosmėja paprastoji	330	1	330	
		Gaurė	120	1	120	
		Kana	122	4	488	
		Visažydė begonija	1260	0,45	567	
		Levanda tikroji	10	1,50	15	
		Žilė pilkšvalapė	280	0,40	112	
		Karpažolė	740	1,30	962	
		Sprigė gvinėjos	1147	1,5	1720,5	
	Viso gėlių sodinukų*		5192*		5891,35	
4.	2024-10 Nr. 4	Krokai	40000	0,242	9680,00	
		Viržis šilinis	90	3,267	294,03	
		Gėlių sodinimas	40090	0,1089	4365,80	
	Viso gėlių sodinukų*		40090*		14339,83	1194,88
5.	2024-11-04 Nr. 14	Chrizantema	6	4,84	29,04	
		Gebenė	14	5,445	76,23	
		Tulpė	19150	0,3993	7646,60	
		Viksva	6	4,5496	27,30	
		Viksva	2	5,203	10,406	
		Viržiai	620	1,7666	1095,29	
		Gėlių sodinimas	19798	0,3025	5988,90	
	Viso gėlių sodinukų*		19798*		14873,77	2449,9
6.	2024-11 Nr. 5	Tulpė	5900	0,847	4997,3	
		Hiacintai	7650	0,847	6479,55	
		Gėlių sodinimas	32650	0,1089	3555,58	
	Viso gėlių sodinukų*		13550		15032,43	1015,78
	Iš viso gėlių sodinukų*		108272*		82581,54	10001,37
Tame tarpe:				gėlių sodinukai,	59900,87	
				gėlių sodinimas	22680,67	

METADUOMENYS	
Pasirašomieji metaduomenys	
El. dokumento turinį aprašantys metaduomenys	El. dokumento pavadinimas (antraštė): Marijampolės savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos vykdymo vertinimas; Dokumento rūšis: Ataskaitos
Sudarytojas	Pavadinimas arba vardas ir pavardė: Marijampolės savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba; Kodas: 193291234; Adresas: Marijampolė, Vytauto g. 17; Sudarytojas yra: juridinis asmuo
Dokumento sudarymas	Sudarymo data: 2025-09-18 16:45
Dokumento registravimas	Dokumento registracijos Nr.: 1-12; Registravimo data: 2025-09-18 16:43; Dokumentą užregistravusio darbuotojo vardas, pavardė: DVS sistema; Dokumentą užregistravusio darbuotojo pareigos: Nėra; Dokumentą užregistravusio darbuotojo struktūrinis padalinys:
El. parašo metaduomenys	Pasirašančio asmens vardas, pavardė: Jolanta Zubienė; Pasirašančio asmens pareigos: Vadovai; Pasirašančio asmens struktūrinis padalinys: ; Pasirašymo data: 2025-09-18 16:45; El. parašo paskirtis: Pasirašymas;
Nepasirašomieji metaduomenys	
El. dokumento naudojimo metaduomenys. Techninė informacija	El. dokumento grupė: GeDOC; Elektroninio dokumento specifikacijos identifikatorius: ADOC-V1.0; Elektroninį dokumentą rengusios eDVS pavadinimas ir versija: Elpako v.20250822.1
El. dokumento klasifikavimas	Priskirtos bylos (tomo) indeksas (-ai): 2.1E

PARAŠŲ DUOMENYS	
Parašo duomenys	
Būsena	-
Pasirašymo laikas	2025-09-18 16:45
Paskirtis	Pasirašymas
Formatas	Trumpalaikio galiojimo (XAdES-T)
Pasirašiusio asmens duomenys	
Vardas, pavardė	Jolanta Zubienė
Pareigos	Vadovai
Struktūrinis padalinys	
Sertifikato duomenys	
Turėtojas	JOLANTA,ZUBIENĖ
Leidėjas	SK ID Solutions EID-Q 2021E
Galioja nuo/iki	2025-08-12 19:17 / 2030-08-12 23:59
Pasirašytų metaduomenų sąrašas	
Dokumento pavadinimas	Marijampolės savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos vykdymo vertinimas, rūšis: Ataskaitos
Sudarytojas	Marijampolės savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, Kodas: 193291234, Adresas: Marijampolė, Vytauto g. 17, sudarytojas yra: juridinis asmuo

Dokumento sudarymas	Sudarymo data: 2025-09-18 16:45
Dokumento registravimas	Dokumento registracijos Nr.: 1-12; Registravimo data: 2025-09-18 16:43; Dokumentą užregistravusio darbuotojo vardas, pavardė: DVS sistema; Dokumentą užregistravusio darbuotojo pareigos: Nėra; Dokumentą užregistravusio darbuotojo struktūrinis padalinys:
Parašas	Pasirašė: Jolanta Zubienė, pareigos: Vadovai, padalinys: , pasirašymo data: 2025-09-18 16:45, parašo paskirtis: Pasirašymas
Pasirašytų dokumentų sąrašas	
Ataskaita SAARS programos vertinimas 09-19.docx	

DOKUMENTO ATITIKIMAS SPECIFIKACIJAI (VALIDACIJA)	
Klaidos	
Klaidų nėra	